

VARIG FORSIKRING SURNADAL

ÅRSRAPPORT 2019

Årsberetning

Årsregnskap

Revisjonsberetning

Varig Forsikring Surnadal
surnadal@gjensidige.no
Øravegen 4
6650 Surnadal

Foretaksnr 948 204 177 Tel 71 65 70 00

Varig Forsikring Surnadal

Arsberetning 2019

Om selskapet

Varig Forsikring Surnadal er et eget lokalt skadeforsikringsselskap, med konsesjon innenfor brannforsikring. Selskapet ble stiftet i 1849, og har vært i sammenhengende drift siden. Selskapet ble stiftet som en tradisjonell brannkasse, og har senere blitt en komplett leverandør av forsikringer til private og næringslivet i vårt markedsområde.

Selskapet er distributør for Gjensidige Forsikring ASA sine produkter i vårt markedsområde, som er Surnadal kommune og Ålvundfjord krets i Sunndal kommune. Kjernevirksomheten er skadeforsikring, som omfatter både skade- og personforsikringsprodukter. I tillegg tilbyr selskapet produkter innen pensjon og sparing til privat- og næringslivskunder. Salg av forsikringsprodukter som ikke inngår i vår konsesjon, selger vi på provisjonsbasis for Gjensidige Forsikring ASA. Selskapet er en betydelig aktør i området på skadeforebyggende tiltak, for å redusere faren for brann og ulykker i lokalsamfunnet. Vi har også gjennom mange år vært en støttespiller for ulike aktører innen kultur og idrett i vårt markedsområde.

Selskapet har et tett samarbeid med Gjensidige-konsernet, og de øvrige 14 selvstendige brannkassene i Norge.

Organisasjon

Varig Forsikring Surnadal er eid og styrt av kundene i selskapet. Generalforsamlingen er øverste myndighet, og denne ble avholdt 30. april på Thon Hotell Surnadal. Styret i selskapet har følgende sammensetning

Sivert Moen	Styreleder	på valg 2022
Ellbjørg Haugen Larsen	Nestleder	på valg 2021
Bente Krangnes Edvardsen	Styremedlem	på valg 2020
Ivar Melkild	Styremedlem	på valg 2022
Iren Krangnes Berset	Styremedlem	Valgt av de ansatte

Selskapet har 4 heltidsansatte (3 forsikringsrådgivere og 1 daglig leder), 2 kvinner og 2 menn. Det har ikke vært utskiftninger i staben i løpet av året.

Selskapet er underlagt lovens krav om kjønnsrepresentasjon i de styrende organer. Styrets sammensetning tilfredsstiller kravene, og man har ikke funnet det nødvendig å iverksette spesielle tiltak med hensyn til likestilling.

Varig Forsikring Surnadal er medlem i Brannkasseforum, som er en felles interesseorganisasjon for alle brannkasser som har avtale med Gjensidige. Her møtes jevnlig de daglige lederne til faglig utveksling, og et par ganger i året deltar også styrelederne til gode samlinger for å diskutere felles problemstillinger. Selskapet ser det som svært viktig å delta i dette forumet og å utvikle samarbeidet videre. Styreleder og daglig leder deltar også på møter i Møre og Romsdal Brannkasselag, som har som formål å styrke samarbeidet mellom brannkassene i Møre og Romsdal.

Arbeidsmiljø

Styret har en klar oppfatning av at arbeidsmiljøet i selskapet er svært godt. Det er ikke innrapportert sykdom eller ulykker i forbindelse med arbeid i 2019. Sykefraværet i bedriften er lavt. Selskapet har en bedriftshelseavtale med Midtnorsk HMS-senter.

Selskapet har tidsriktige lokaler med kontor til hver ansatt, samt pause-/spiseareal, som er svært hensiktsmessig.

Selskapet driver ikke med forsknings- og utviklingsaktiviteter, og har ikke aktivitet som forurensar det ytre miljø.

Forsikringsvirksomheten

Resultatet på forsikringsvirksomheten gikk litt ned i 2019, sammenlignet med året før. Dette skyldes hovedsakelig en økning i erstatningskostnadene. Resultatet av forsikringsvirksomheten ble 1,45 mill kroner mot 1,98 mill kroner i 2018. Selskapet har fremdeles høyt fokus på risikoseleksjon, og gir gode bidrag til forsikringstakerne som satser på brannforebyggende tiltak. Selskapet betalte totalt ut 1,4 mill kroner i brannerstatninger i 2019.

Selskapet oppnådde vekst i totalporteføljen også i 2019, med en økning på 5,4 %.

Varig Forsikring Surnadal har en selvstendig reassuranseavtale for brannforretningen med Gjensidige Forsikring ASA. Premien fastsettes årlig, og vi har en egenandel pr hendelse på kr 750 000. Det ble ikke behov for å benytte reassuranse-programmet i 2019.

Kapitalforvaltningen

Selskapet har også i 2019 valgt å videreføre en avtale med Formuesforvaltning AS om aktiv forvaltning. Denne avtalen har gitt god avkastning gjennom flere år, og systemene med rapportering til myndighetene fungerer på en god måte.

2019 ble et svært positivt år for selskapets plasseringer i finansmarkedene. Total avkastning kom på hele 10,9%.

Selskapet har en kapitalforvaltningsstrategi som blir revidert årlig. Strategien gir føringer og rammer for selskapets plasseringer. Daglig leder har løpende kontakt med forvalter og kontrollerer at strategien blir fulgt. Styret mottar jevnlig rapporter, og behandler disse i møter minimum hvert kvartal. Ved årsskiftet var kapitalen fordelt slik på ulike plasseringer: Pengemarked/bank 16,9 %, obligasjoner Norge og utland 21,5 %, aksjer/aksjefond 32,2 %, hedgefond 11,2 %, eiendom 6,8 % og private equity 11,2 %.

Selskapet hadde ved årsskiftet 70,8 mill kroner til forvaltning, og vi oppnådde netto finansinntekter på 6,7 mill kroner, mot -0,5 mill kroner året før. Denne meravkastningen forklarer mye av den store differansen på totalresultatet i forhold til i fjor.

Skatt og årets resultat

Etter styrets oppfatning gir resultatregnskapet og balansen med tilhørende noter, tilstrekkelig informasjon om selskapets drift og stilling pr 31.12.19.

Samlet resultat før skatt er 8,2 mill kroner, mot 1,5 mill kroner i 2018. Årets skattekostnad er beregnet til 0,1 mill kroner.

Selskapet fikk et resultat etter andre resultatkomponenter, avsetninger og skatt på 7,9 mill kroner mot 0,1 mill kroner i 2018.

Styret foreslår følgende disponering av resultatet

- Endring i avsetning til naturskadefondet	kr	475.799
- Endring i avsetning til garantiordning	kr	-1.413
- Netto aktuarielle gevinster/tap på pensjon	kr	- 168.137
- Overføring til egenkapitalen	kr	7.611.831

Videre drift

På grunnlag av årets resultat og situasjonen til selskapet for øvrig, mener styret det er fortsatt grunnlag for videre drift og utvikling av selskapet. Styret kan heller ikke se at det etter regnskapsavslutningen har oppstått forhold som kan virke negativt inn på videre drift, selv om vi har opplevd en negativ utvikling av verdien på aksjeporteføljen etter nyttår.

Forsikringsbransjen er i rivende utvikling, og Varig Forsikring Surnadal har evner og vilje til å ta del i denne utviklingen. Selskapet har ved utgangen av 2019 en egenkapital på 65,4 mill kroner. Dette gir oss en betryggende solvensmargin i forhold til myndighetenes krav.

Selskapet er et av landets minste selvstendige forsikringsselskap og har selv sagt sine utfordringer i den sammenheng. Men gjennom det gode samarbeidet med Gjensidige Forsikring ASA og de øvrige brannkassene i landet, har vi funnet løsninger som utjevner smådriftsulempene. Vi vil spesielt fremheve det nære og gode forholdet vi har til våre nabobrannkasser, Gjensidige Halså/Tingvoll og Gjensidige Hemne. Dette gir oss godt grunnlag for å fortsatt være den ledende forsikringstilbyderen i våre områder. Erfaringen med rapportering og øvrig tilpassing til myndighetens stadig strengere krav har fungert godt, og styret mener at selskapet skal være godt rustet til å møte de fremtidige utfordringer bransjen blir utsatt for.

Surnadal, 31.12.2019/26.3.2020

Sivert Moen
styreleder

Ellbjørg Haugen Larsen
nestleder

Iren Krangnes Berset

Ivar Melkild

Bente Krangnes Edvardsen

Stig Sæter
Daglig leder

Årsberetning 2019.pdf

Signers:

Name	Method	Date
Sæter, Stig	BANKID_MOBILE	2020-03-26 11:23 GMT+1
Larsen, Ellbjørg Haugen	BANKID_MOBILE	2020-03-26 11:28 GMT+1
Moen, Sivert	BANKID_MOBILE	2020-03-26 11:39 GMT+1
Edvardsen, Bente Krangnes	BANKID_MOBILE	2020-03-26 11:45 GMT+1
Melkild, Ivar	BANKID	2020-03-26 11:51 GMT+1
Berset, Iren Krangnes	BANKID_MOBILE	2020-03-26 12:09 GMT+1

This document package contains:

- Front page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
360D44C841854CCBB0E9DDCFB4016848

THE SIGNED DOCUMENT FOLLOWS ON THE NEXT PAGE >

Resultatregnskap

Varig Forsikring Surnadal

TEKNISK REGNSKAP FOR SKADEFORSIKRING	Noter	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Premieinntekter			
Opptjente bruttopremier		7.492.244	7.663.917
Gjenforsikringsandel av opptjente bruttopremier		-859.326	-937.182
Sum premieinntekt for egen regning	4	6.632.918	6.726.735
Andre forsikringsrelaterte inntekter	8	3.524.526	3.309.747
Erstatningskostnader			
Brutto erstatningskostnader		-1.469.992	-1.155.607
Sum erstatningskostnader for egen regning	4	-1.469.992	-1.155.607
Forsikringsrelaterte driftskostnader			
Salgskostnader	5	-1.343.677	-1.387.623
Forsikringsrelaterte adm. kostnader inkl. provisjon mottatt gjenforsikring	5, 6, 8	-209.520	-216.936
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		-1.553.196	-1.604.559
Andre forsikringsrelaterte driftskostnader	7	-5.085.107	-5.290.743
RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP		1.449.149	1.985.573
IKKE-TEKNISK REGNSKAP			
Netto inntekter fra investeringer			
Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		1.851.239	681.459
Verdiendringer på investeringer		5.610.238	-6.401.369
Realisert gevinst og tap på investeringer		93.237	5.859.917
Administrasjonskostnader knyttet til investeringer, herunder rentekostnader		-844.019	-663.714
Sum netto inntekter fra investeringer		6.710.695	-523.706
Andre inntekter		57.371	67.040
RESULTAT AV IKKE-TEKNISK REGNSKAP		6.768.066	-456.667
PERIODENS RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD		8.217.215	1.528.906
Skattekostnad	10	-130.997	-609.319
RESULTAT FØR ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER		8.086.218	919.587
Andre inntekter og kostnader			
Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger	9	-224.184	-1.047.352
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet	10	56.047	261.838
Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet		-168.137	-785.514
TOTALRESULTAT		7.918.081	134.073

Classified: Internal

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
0970C9379C6B4579B9E414026BDD0D12A

Balanse

Varig Forsikring Surnadal

	Noter	31.12.2019	31.12.2018
EIENDELER			
Investeringer			
Bygninger og andre faste eiendommer			
Investeringseiendom	11	404.081	0
Aksjer og andeler i tilknyttede foretak			
Aksjer og andeler i tilknyttede selskap	12	1.800.000	1.800.000
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler	13, 14	41.803.377	37.343.370
Rentebærende verdipapirer	13	21.361.083	20.575.491
Andre finansielle eiendeler		144.900	144.900
Sum investeringer		65.513.441	59.863.761
Fordringer			
Andre fordringer		2.933.561	828.489
Sum fordringer	15	2.933.561	828.489
Andre eiendeler			
Anlegg og utstyr	11	2.297.956	2.665.944
Kasse, bank	13	3.573.476	3.920.162
Pensjonsmidler	9	1.312.464	182.666
Sum andre eiendeler		7.183.896	6.768.772
Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		216.213	0
SUM EIENDELER		75.847.110	67.461.022

Classified: Internal

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
0970C937660B4579B9E414026BDD012A

	Noter	31.12.2019	31.12.2018
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE			
Opptjent egenkapital			
Fond mv.			
Avsetning til naturskade		7.546.009	7.070.210
Avsetning til garantiordningen		341.938	343.351
Annen opptjent egenkapital		56.450.733	49.007.039
Andre fond		1.045.202	1.253.470
Sum opptjent egenkapital	16	65.383.881	57.674.070
Brutto forsikringsforpliktelser			
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie		3.403.856	3.567.593
Brutto erstatningsavsetning		1.540.001	1.181.854
Sum brutto forsikringsforpliktelser	4	4.943.857	4.749.447
Avsetninger for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	9	1.937.894	1.346.844
Forpliktelser ved skatt			
Forpliktelser ved periodeskatt	10	294.308	593.586
Forpliktelser ved utsatt skatt	10	1.793.762	1.272.241
Andre avsetninger for forpliktelser			
Sum avsetninger for forpliktelser		4.025.964	3.212.671
Forpliktelser			
Andre forpliktelser		1.166.933	1.527.789
Sum forpliktelser		1.166.933	1.527.789
Andre påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter		326.475	297.046
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE		75.847.110	67.461.022

Surnadal, 31. desember 2019/26. mars 2020

Sivert Moen
StyrelederEllbjørg Haugen Larsen
nestleder

Iren Krangnes Berset

Bente Krangnes Edvardsen

Ivar Melkild

Stig Sæter

Signert elektronisk i Admincontrol

Classified: Internal

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID
0870C937866B4579B9E414020BDD012A1

Oppstilling av endringer i egenkapital

Varig Forsikring Surnadal						
Kroner	Naturskadefond	Garantifordring	Andre fond	Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpl./elend. egenkapital	Annen opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital per 31.12.2017	6.642.832	340.167	1.632.732	(3.311.463)	52.617.907	57.922.175
1.1.-31.12.2018						
Resultat før andre inntekter og kostnader	427.378	3.184			489.025	919.587
Andre inntekter og kostnader						
Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet						
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger				(1.047.352)		(1.047.352)
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet				261.838		261.838
Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet				(785.514)	-	(785.514)
Sum andre inntekter og kostnader	-	-	-	(785.514)	-	(785.514)
Totalresultat	427.378	3.184	-	(785.514)	489.025	134.073
Utbetalt/vedtatt kunde utbytte			-		(2.917)	(2.917)
Til / fra andre fond			(379.262)			(379.262)
Egenkapital 31.12.2018	7.070.210	343.351	1.253.470	(4.096.977)	53.104.015	57.674.069
1.1.-31.12.2019						
Resultat før andre inntekter og kostnader	475.799	(1.413)	-		7.611.832	8.086.218
Andre inntekter og kostnader						
Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet						
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger				(224.184)		(224.184)
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet				56.047		56.047
Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet				(168.137)	-	(168.137)
Sum andre inntekter og kostnader	-	-	-	(168.137)	-	(168.137)
Totalresultat	475.799	(1.413)	-	(168.137)	7.611.832	7.918.081
Utbetalt/vedtatt kunde utbytte					-	-
Til / fra andre fond			(208.268)			(208.268)
Egenkapital 31.12.2019	7.546.009	341.938	1.045.202	(4.265.114)	60.715.847	65.383.881

Classified: Internal

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID
0b70c937866b4579b9e414026b0dd12a

Kontantstrøm

Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	2019	2018
Innbetalte premier direkte forsikring	7 328 507	7 596 732
Utbetalte gjenforsikringspremier	-859 326	-937 182
Utbetalte erstatninger og forsikringsytelser dir forsikring	-1 111 846	-1 141 464
Betalte driftskostnader	-6 112 816	-4 285 516
Netto finansinntekter	1 280 888	279 123
Betalte skatter	147 293	-545 968
Utbetalt utbytte/vedtatt kundeutbytte	-1 043 263	-1 013 829
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-370.585	-48.105
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter:		
Netto kontantstrøm av aksjer og andeler i andre selskaper	475 154	1 530 373
Netto kontantstrøm av rentebærende verdipapirer	-17 278	-1 666 692
Netto kontantstrøm av driftsmidler mv	-17 325	-1 873 784
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	440.551	-2.010.102
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter:		
Betaling av leieforpliktelser	-197 736	
Betaling av renter vedrørende leieforpliktelser	-10 668	
Utbetalinger i.f.m. skadef byggende fond/andre fond	-208 268	-379 262
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	-416.672	-379.262
Netto kontantstrøm for perioden	-346.886	-2.437.469
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-346 686	-2 437 469
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens beg	3 920 162	6 357 631
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	3 573 476	3 920 162
Spesifikasjon av beholdning av kontanter og kontantekvivalenter		
Kontanter og bankinnskudd *	3 573 476	3 920 162
Sum kontanter og kontantekvivalenter	3.573.476	3.920.162
* Herav bundet på skattetrekkkonto	207 416	205 872

NOTER

1. Regnskapsprinsipper

Regnskapet for 2019 er avlagt i samsvar med regnskapsloven og forskrift om årsregnskap for skadeforsikringsforetak (FOR-2015-12-18-1775). Årsregnskapsforskriften bygger i stor grad på EU-godkjent IFRS'er og tilhørende fortolkningsresultater.

Nye standarder anvendt

Classified: Internal

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID
6879C937856B4579B9E414028BDD0F12A

IFRS 16 Leieavtaler (2016)

Varig Forsikring Surnadal implementerte IFRS 16 med virkning fra 1. januar 2019.

Leieforpliktelsene har blitt innregnet til nåverdien av de gjenværende leiebetalingene diskontert med marginal lånerente på tidspunktet for førstegangsanvendelse, samt innregnet tilhørende rett-til-bruk eiendeler til et beløp som tilsvarer leieforpliktelsen i henhold til den modifiserte retrospektive metode.

Implementeringseffektene var som følger:

- Rett-til-bruk eiendeler i balansen økte med kr 606.122.
- Leieforpliktelse i balansen økte med kr. 606.122.

Nye standarder og fortolkninger ikke tatt i bruk

En rekke nye standarder, endringer i standarder og fortolkninger er utgitt for regnskapsår som begynner etter 1. januar 2019, og har ikke blitt anvendt ved utarbeidelsen av dette selskapsregnskapet. De som kan være relevante for foretaket er angitt nedenfor. Foretaket planlegger ikke å implementere disse standardene tidlig.

IFRS 9 Finansielle instrumenter (2014)

IFRS 9 omhandler regnskapsføring av finansielle instrumenter og trer i kraft for regnskapsperioden som begynner på eller etter 1. januar 2018. Se for øvrig avsnittet nedenfor om utsatt implementering. Standarden introduserer nye krav til klassifisering og måling av finansielle eiendeler, inkludert en ny forventet tapsmodell for innregning av verdifall, samt endrede krav til sikringsbokføring.

IFRS 9 inneholder tre primære målekategorier for finansielle eiendeler: amortisert kost, virkelig verdi over andre inntekter og kostnader samt virkelig verdi over resultatet. Finansielle eiendeler skal klassifiseres som enten til amortisert kost, til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader eller til virkelig verdi over resultatet, avhengig av hvordan de forvaltes og hvilke kontraktsfestede kontantstrømegenskaper de har. IFRS 9 introduserer et nytt krav i forbindelse med finansielle forpliktelser øremerket til virkelig verdi, der endringer i virkelig verdi som kan henføres til forpliktelsens kredittrisiko presenteres i andre inntekter og kostnader heller enn i resultatet.

Tapsavsetninger skal i henhold til IFRS 9 måles ved bruk av en forventet tapsmodell i stedet for en inntrådt tapsmodell som i IAS 39. Reglene om verdifall i IFRS 9 vil komme til anvendelse på alle finansielle eiendeler målt til amortisert kost og renteinstrumenter til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader. I tillegg omfattes også låneforpliktelser, finansielle garantikontrakter og leasingfordringer av standarden. Hvordan avsetninger for forventede kredittap på finansielle eiendeler skal måles, avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden førstegangsinnregning. Ved førstegangsinnregning og dersom kredittrisikoen ikke har økt betydelig, skal avsetningen tilsvare 12 måneders forventet tap. Dersom kredittrisikoen har økt vesentlig, skal avsetningen tilsvare forventet kredittap over eiendelens levetid. Denne todelte metoden erstatter dagens nedskrivningsmodell.

Endringer i IFRS 4 Anvendelse av IFRS 9 Finansielle instrumenter sammen med IFRS 4 Forsikringskontrakter (2016)

Endringene i IFRS 4 tillater foretak som overveiende driver forsikringsvirksomhet muligheten til å utsette ikrafttredelsesdato for IFRS 9 til 1.januar 2021. Effekten av en slik utsettelse er at de berørte enheter kan fortsette å rapportere i henhold til gjeldende standard, IAS 39 Finansielle instrumenter.

Varig Forsikring Surnadal er et forsikringsforetak og har besluttet å benytte seg av dette unntaket.

IFRS 17 Forsikringskontrakter (2017)

IFRS 17 Forsikringskontrakter etablerer prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger om utstedte forsikringskontrakter. IFRS 17 er en kompleks standard som inneholder noen grunnleggende forskjeller i forhold til gjeldende regnskapsføring av måling av forpliktelser og innregning av fortjeneste. Forsikringskontrakter vil bli innregnet til en risikojustert nåverdi av fremtidige kontantstrømmer pluss et beløp som representerer uopptjent resultat i gruppen av kontrakter (kontraktsmessig servicemargin). Hvis en gruppe av kontrakter er eller blir tapsgivende, vil tapet innregnes umiddelbart. Forsikringsinntekter, forsikringskostnader og finansielle forsikringsinntekter eller -kostnader vil bli presentert separat i resultatoppstillingen. Standarden forventes å påvirke foretakets regnskap gjennom en vesentlig endring av måling og presentasjon av inntekter og kostnader. IASB har besluttet å utsette ikrafttredelsesdatoen til IFRS 17 med ett år til rapporteringsperioder som begynner 1.januar 2022 eller senere.

Øvrige endringer i standarder og fortolkningsuttalelser vil ikke ha vesentlig effekt basert på våre foreløpige vurderinger med den virksomheten foretaket har per i dag.

Tilknyttede selskaper

Varig Forsikring Surnadal eier 33% av Stangvik Eiendom. Det tilknyttede selskapet regnskapsføres ved bruk av kostmetoden.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter presenteres etter den direkte metoden, som gir opplysninger om vesentlige klasser av inn- og utbetalinger.

Innregning av inntekter og kostnader

Premieinntekter mv.

Forsikringspremier inntektsføres i takt med forsikringsperioden. Opptjente bruttopremier beregnes med utgangspunkt i de beløp foretaket har mottatt eller har til gode for forsikringsavtaler hvor forsikringsperioden er påbegynt før periodens avslutning (forfalte bruttopremier). Ved periodeslutt foretas en tidsavgrensning hvor forfalt premie som vedrører neste år periodiseres (endring i avsetning for ikke opptjent bruttopremie). Premieinntekter for egen regning beregnes ved at tilsvarende periodisering gjøres for premie for avgitt gjenforsikring, som reduserer de tilsvarende

brutto premiebeløpene. Premie for mottatt gjenforsikring klassifiseres som forfalte bruttopremier, og periodiseres i takt med forsikringsperioden.

Erstatningskostnader

Erstatningskostnader består av betalte bruttoerstatninger redusert med gjenforsikringsandel, i tillegg til endring i brutto erstatningsavsetning, også redusert med gjenforsikringsandel. Direkte og indirekte skadebehandlingskostnader inngår i erstatningskostnadene. Erstatningskostnadene inneholder avviklingstap/-gevinst på tidligere års avsetninger.

Forsikringsrelaterte driftskostnader

Forsikringsrelaterte driftskostnader består av forsikringsrelaterte administrasjonskostnader inkludert provisjoner for mottatt gjenforsikring og salgskostnader.

Netto inntekter fra investeringer

Finansinntekter består av renteinntekter på finansielle investeringer, mottatt utbytte, realiserte gevinster knyttet til finansielle eiendeler, endring i virkelig verdi av finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, samt gevinster på finansielle derivater. Renteinntekter innregnes i resultatet ved bruk av effektiv rente-metode.

Finanskostnader består av rentekostnader på lån, realiserte tap knyttet til finansielle eiendeler, endringer i virkelig verdi av finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, resultatført verdifall på finansielle eiendeler og resultatført tap på finansielle derivater.

Alle lånekostnader innregnes i resultatet ved bruk av effektiv rente-metoden.

Materielle eiendeler

Anlegg og utstyr

Innregning og måling

Anlegg og utstyr vurderes til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger og akkumulerte tap ved verdifall. Anskaffelseskost inkluderer utgifter som er direkte henførbare til kjøp av eiendelen. Når utstyr eller vesentlige enkeltdele har ulik utnyttbar levetid, regnskapsføres de som separate komponenter.

Etterfølgende utgifter

Etterfølgende utgifter innregnes i eiendelens balanseførte verdi hvis det er sannsynlig at de fremtidige økonomiske fordelene tilknyttet eiendelen vil tilflyte foretaket, og utgiften tilknyttet eiendelen kan måles pålitelig. Hvis den etterfølgende utgiften er påløpt for å erstatte en del av anlegg og utstyr, aktiveres kostnaden og balanseført verdi av det som erstattes fraregnes. Utgifter til reparasjoner og vedlikehold innregnes umiddelbart i resultatet når de påløper.

Avskrivninger

Hver komponent av anlegg og utstyr avskrives lineært over estimert utnyttbar levetid. Tomter, fritidshus og hytter avskrives ikke. Den forventede utnyttbare levetiden for inneværende og sammenlignbare perioder er som følger:

- anlegg og utstyr : 3-10 år

Avskrivningsmetode, forventet utnyttbar levetid og restverdi vurderes årlig. Eiendelen nedskrives dersom gjenvinnbart beløp er lavere enn balanseført verdi.

Leieavtaler

Varig Forsikring Surnadal innregner alle identifiserbare leieavtaler som en leieforpliktelse med en tilhørende rett-til-bruk eiendel, med følgende unntak:

- kortsiktige leieavtaler (definert som 12 måneder og kortere)
- underliggende eiendel med lav verdi

For disse leieavtalene innregner Varig Forsikring Surnadal leiebeløpene som andre operasjonelle driftskostnader i resultatregnskapet etter hvert som de påløper.

Leieforpliktelsen førstegangsinnregnes til nåverdien av leiebetalingene for retten til å bruke underliggende eiendel i leieperioden. Leieperioden defineres som den ikke avbestillbare perioden av leiekontrakten, sammen med perioder dekket av en opsjon om å forlenge leiekontrakten dersom det er overveiende sannsynlig at Varig Forsikring Surnadal vil utøve opsjonen, og eventuelle perioder dekket av en opsjon på å si opp leieavtalen dersom det er overveidende sannsynlig av Varig Forsikring Surnadal ikke vil utøve den opsjonen.

Varig Forsikring Surnadal benytter en felles diskonteringsrente på en portefølje av leieavtaler med noenlunde lignende egenskaper (for eksempel tilnærmet lik varighet).

I etterfølgende perioder måles leieforpliktelsen ved å øke den balanseførte verdien for å reflektere renter på leieforpliktelsen, redusere den balanseførte verdien for å gjenspeile betaling av leieforpliktelsen og etterfølgende måling av balanseført verdi for å reflektere eventuelle revurderinger eller modifikasjoner, eller for å reflektere justeringer i leiebetalinger som skyldes en justering i indeks eller rente.

Leieforpliktelsen fremkommer på egen linje i oppstillingen av finansiell stilling.

Rett-til-bruk eiendelen førstegangsinnregnes til anskaffelseskost, som tilsvarer leieforpliktelsen ved førstegangsinnregning, pluss eventuelle forskuddsbetalinger.

I etterfølgende perioder måles rett-til-bruk eiendelen til anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle tap ved verdifall. Avskrivninger er i henhold til IAS 16 Eiendommer, anlegg og utstyr, med unntak av at rett-til-bruk eiendelen avskrives over det korteste av leieperioden og gjenværende brukstid. IAS 36 Nedskrivning av anleggsmidler benyttes for å avgjøre om en rett-til-bruk eiendel er utsatt for tap ved verdifall og for å innregne eventuelle identifiserte tap ved verdifall.

Rett-til-bruk eiendelen inngår i regnskapslinjen Eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr i oppstillingen av finansiell stilling.

Renteeffekten av diskontering av leieforpliktelsene presenteres separat fra avskrivningskostnaden av rett-til-bruk eiendelene. Avskrivningskostnaden presenteres sammen med øvrige avskrivninger, mens renteeffekten av diskontering presenteres på linjen Kostnader knyttet til investeringer og rentekostnader.

Forsikringstekniske avsetninger

Avsetning for ikke opptjent bruttopremie

Avsetningen for ikke opptjent bruttopremie er en periodisering av forfalte premier. Avsetningen er relatert til de uopptjente delene av den forfalte premien. Det er ikke gjort fradrag for kostnader av noe slag før den forfalte premien er periodisert.

Brutto erstatningsavsetning

Erstatningsavsetningen skal dekke forventede fremtidige erstatningsutbetalinger for skadetilfeller som på rapporteringstidspunktet er inntruffet, men ikke ferdig oppgjort. Dette inkluderer både meldte saker (RBNS - reported but not settled) og skader som er inntruffet, men ikke meldt (IBNR - incurred but not reported). Avsetningene knyttet til kjente skader er individuelt vurdert av oppgjørsapparatet, mens IBNR-avsetningene er basert på erfaringstall, hvor man tar utgangspunkt i den tiden det tar fra en skade inntreffer (skadedato) til den meldes (meldt dato). Basert på erfaringer og porteføljens utvikling utarbeides det en statistisk modell for å beregne omfanget av etteranmeldte skader. Modellens godhet måles ved å beregne avvik mellom tidligere etteranmeldte skader og etteranmeldte skader som er estimert av modellen.

Diskontering av erstatningsavsetninger gjennomføres som hovedregel ikke.

Erstatningsavsetningen inneholder et element som skal dekke administrasjonskostnader som påløper i forbindelse med skadeoppgjør.

Tilstrekkelighetstest

Det gjennomføres en årlig tilstrekkelighetstest for å kontrollere at nivået på avsetningene er tilstrekkelige sammenlignet med foretakets forpliktelser. Gjeldende estimat på fremtidige erstatningsutbetalinger for det forsikringsansvaret foretaket har på rapporteringstidspunktet, samt tilhørende kontantstrømmer benyttes ved utførelsen av testen. Dette omfatter både skader som er inntruffet før rapporteringstidspunktet (erstatningsavsetningen) og skader som inntreffer fra rapporteringstidspunktet til neste hovedforfall (premieavsetningen). Eventuelt avvik mellom opprinnelig avsetning og tilstrekkelighetstesten medfører avsetning for ikke avløpt risiko.

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring klassifiseres som en eiendel i balansen. Gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie og gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning inkluderes i gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring. Gjenforsikringsandelen reduseres med forventet tap på krav basert på objektive bevis ved verdifall.

Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter klassifiseres i en av følgende kategorier:

- til virkelig verdi over resultatet
- tilgjengelig for salg
- investeringer som holdes til forfall

- utlån og fordringer
- finansielle derivater
- finansielle forpliktelser til amortisert kost

Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes når foretaket blir part i instrumentets kontraktmessige vilkår. Førstegangsinnregning er til virkelig verdi, i tillegg til, for instrumenter som ikke er derivater eller måles til virkelig verdi over resultatet, transaksjonskostnader som er direkte henførbare til anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen eller den finansielle forpliktelsen. Normalt vil førstegangsinnregning tilsvare transaksjonsprisen. Etter førstegangsinnregning måles instrumentene som beskrevet nedenfor.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktmessige rettighetene til kontantstrømmer fra de finansielle eiendelene utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Til virkelig verdi over resultatet

Finansielle eiendeler og forpliktelser klassifiseres som til virkelig verdi over resultatet dersom de holdes for omsetning eller øremerkes til dette ved førstegangsinnregning. Alle finansielle eiendeler og forpliktelser kan øremerkes til virkelig verdi over resultatet dersom

- klassifiseringen reduserer en mismatch i måling eller innregning som ellers ville ha oppstått som følge av ulike regler for måling av eiendeler og forpliktelser.
- de finansielle eiendelene inngår i en portefølje som løpende måles og rapporteres til virkelig verdi.

Transaksjonsutgifter innregnes i resultatet når de påløper. Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet måles til virkelig verdi på rapporteringstidspunktet. Endringer i virkelig verdi innregnes i resultatet.

I kategorien til virkelig verdi over resultatet inngår klassene aksjer og andeler og rentebærende verdipapirer.

Tilgjengelig for salg

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg er ikke-derivate finansielle eiendeler som ved førstegangsinnregning har blitt plassert i denne kategorien, eller som ikke har blitt plassert i noen annen kategori. Etter førstegangsinnregning måles finansielle eiendeler i denne kategorien til virkelig verdi, og gevinst eller tap innregnes i andre resultatkomponenter, med unntak av tap ved verditall, som innregnes i resultatet.

Varig Forsikring Surnadal har ingen finansielle instrumenter i denne kategorien.

Investeringer som holdes til forfall

Investeringer som holdes til forfall er ikke-derivate finansielle eiendeler med faste eller planlagte betalinger i tillegg til en fast forfallsdato, som en virksomhet har intensjoner

om og evne til å holde til forfall med unntak av

- de som virksomheten har klassifisert som til virkelig verdi over resultatet ved førstegangsinnregning
- de som tilfredsstiller definisjonen på utlån og fordringer

Investeringer som holdes til forfall måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden, redusert med eventuelle tap ved verdifall.

I kategorien investeringer som holdes til forfall inngår klassen obligasjoner som holdes til forfall.

Varig Forsikring Surnadal har ingen finansielle instrumenter i denne kategorien.

Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er ikke-derivate finansielle eiendeler med faste eller planlagte betalinger. Utlån og fordringer måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden, redusert med eventuelle tap ved verdifall.

I kategorien utlån og fordringer inngår klassene utlån, fordringer i forbindelse med direkte forretninger og gjenforsikringer, andre fordringer, kontanter og kontantekvivalenter og obligasjoner klassifisert som lån eller fordringer.

Finansielle derivater

Finansielle derivater benyttes i styringen av aksje-, rente- og valutaeksponeringen for å oppnå ønsket risiko og avkastning. Instrumentene benyttes både til handelsformål og for å sikre andre balanseposter. All handel av finansielle derivater foregår innenfor strengt definerte rammer.

Transaksjonsutgifter innregnes i resultatet når de påløper. Etter førstegangsinnregning måles derivatene til virkelig verdi og endringer i verdien innregnes i resultatet.

I kategorien finansielle derivater inngår klassene finansielle derivater målt til virkelig verdi over resultatet.

Varig Forsikring Surnadal har ingen finansielle instrumenter i denne kategorien.

Finansielle forpliktelser til amortisert kost

Finansielle forpliktelser måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden. Der hvor tidshorizonten for den finansielle forpliktelsens forfallstidspunkt er relativt kort benyttes den nominelle renten ved beregning av amortisert kost.

I kategorien finansielle forpliktelser til amortisert kost inngår ansvarlig lån, rentebærende forpliktelser, andre finansielle forpliktelser og forpliktelser i forbindelse med forsikring og gjenforsikring.

Definisjon av virkelig verdi

Etter førstegangsinnregning måles investeringer til virkelig verdi over resultatet lik den verdi den enkelte eiendel/forpliktelse kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle instrumenter og i hvilken grad de handles i aktive markeder. For finansielle instrumenter som omsettes i aktive markeder benyttes noterte markedspriser eller kurser fra forhandlere, mens for finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av egnede verdsettingsmetoder.

For ytterligere beskrivelse av virkelig verdi, se note 13.

Definisjon av amortisert kost

Etter førstegangsinnregning måles investeringer som holdes til forfall, utlån og fordringer og finansielle forpliktelser som ikke måles til virkelig verdi til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetoden. Ved beregning av effektiv rente estimeres fremtidige kontantstrømmer, og alle kontraktsmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning. Honorarer betalt eller mottatt mellom partene i kontrakten og transaksjonskostnader som kan henføres direkte til transaksjonen, inngår som en integrert komponent ved fastsettelsen av den effektive renten.

Verdifall på finansielle eiendeler

Utlån, fordringer og investeringer som holdes til forfall

For finansielle eiendeler som ikke måles til virkelig verdi vurderes det på rapporteringstidspunktet om det foreligger objektive bevis for at det har vært en reduksjon i den virkelige verdien av en finansiell eiendel eller gruppe av eiendeler. Objektive bevis kan være informasjon om betalingsanmerkninger, mislighold, utsteder eller låntaker i finansielle vanskeligheter, konkurs eller observerbare data som indikerer at det er en målbar reduksjon i fremtidige kontantstrømmer fra en gruppe finansielle eiendeler, selv om reduksjonen ennå ikke kan knyttes til en individuell finansiell eiendel i gruppen av eiendeler.

Det vurderes først om det eksisterer objektive bevis på verdifall på finansielle eiendeler som individuelt sett er vesentlige. Finansielle eiendeler som ikke er individuelt vesentlige eller som vurderes individuelt, men som ikke er utsatt for verdifall, vurderes gruppevis med hensyn til verdifall. Eiendeler med likeartede kredittrisikokarakteristikker grupperes sammen.

Dersom det foreligger objektive bevis for at en eiendel er utsatt for verdifall, beregnes tap ved verdifall til forskjellen mellom eiendelens balanseførte verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer diskontert med den opprinnelige effektive renten. Tapet innregnes i resultatet.

Tap ved verdifall reverseres dersom reverseringen objektivt kan knyttes til en hendelse som finner sted etter at tapet ble innregnet. Reverseringen skal ikke resultere i at den balanseførte verdien av den finansielle eiendelen overstiger beløpet for det som amortisert kost ville ha vært dersom verdifallet ikke var blitt innregnet på tidspunktet da tapet blir reversert. Reversering av tidligere tap ved verdifall innregnes i resultatet.

Tilgjengelig for salg

For finansielle eiendeler tilgjengelig for salg foretas en vurdering av hvorvidt eiendelene er utsatt for tap ved verdifall hvert kvartal. Dersom en reduksjon i virkelig verdi av en eiendel klassifisert som tilgjengelig for salg, sammenlignet med anskaffelseskost, er vesentlig eller har vart mer enn ni måneder, blir akkumulerte tap ved verdifall, målt til forskjellen mellom anskaffelseskost og

nåværende virkelig verdi, fratrukket tap ved verdifall på den finansielle eiendelen som tidligere har blitt innregnet i resultatet, fjernet fra egenkapitalen og innregnet i resultatet selv om den finansielle eiendelen ikke har blitt fraregnet.

Tap ved verdifall som er innregnet i resultatet reverseres ikke i resultatet, men i andre resultatkomponenter.

Utbytte

Mottatt utbytte fra investeringer innregnes når foretaket har en ubetinget rett til å motta utbyttet. Avgitt utbytte innregnes som en forpliktelse i samsvar med regnskapslovens bestemmelser. Dette innebærer at utbytte fraregnes i egenkapitalen i det regnskapsåret det avsettes for.

Avsetninger innregnes når foretaket har en lovmessig eller underforstått plikt som et resultat av en tidligere hendelse, det er sannsynlig at dette vil medføre en utbetaling eller overføring av andre eiendeler for å gjøre opp forpliktelsen, og forpliktelsen kan måles pålitelig.

Betingede eiendeler opplyses om i note dersom en tilførsel av økonomiske fordeler er sannsynlig. En betinget forpliktelse opplyses om i note med mindre det er lite sannsynlig at den medfører en utgående kapitalstrøm.

Hendelser etter balansedagen

Ny informasjon etter balansedagen om foretakets finansielle stilling på balansedagen er hensyntatt i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker foretakets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke foretakets finansielle stilling i fremtiden er opplyst om dersom dette er vesentlig.

Pensjoner

Pensjonsforpliktelser vurderes til nåverdien av de fremtidige pensjonsytelser som regnskapsmessig anses som opptjent på rapporteringstidspunktet. Fremtidige pensjonsytelser beregnes med utgangspunkt i forventet lønn på pensjoneringstidspunktet. Pensjonsmidler vurderes til virkelig verdi. Netto pensjonsforpliktelse er differansen mellom nåverdien av de fremtidige pensjonsytelsene og virkelig verdi av pensjonsmidlene. Det avsettes for arbeidsgiveravgift i den perioden en underfinansiering oppstår. Netto pensjonsforpliktelse fremkommer i balansen på linjen for Pensjonsforpliktelser. Eventuell overfinansiering balanseføres i den grad det er sannsynlig at overfinansieringen kan utnyttes. En overfinansiering i en sikret ordning kan ikke motregnes mot en underfinansiering i en usikret ordning. Dersom det er en netto overfinansiering i den sikrede ordningen innregnes denne som Pensjonsmidler.

Periodens pensjonsopptjening (service cost) og netto rentekostnad (-inntekt) resultatføres løpende, og presenteres som en driftskostnad i resultatet. Netto rentekostnad beregnes ved å anvende diskonteringsrenten for forpliktelsen på begynnelsen av perioden på netto forpliktelsen. Netto rentekostnad består derfor av rente på forpliktelsen og avkastning på midlene.

Avvik mellom estimert pensjonsforpliktelse og estimert verdi av pensjonsmidler ved forrige regnskapsår og aktuarberegnet pensjonsforpliktelse og virkelig verdi av pensjonsmidlene ved årets begynnelse innregnes i andre inntekter og kostnader. Disse vil aldri bli reklassifisert over resultatet.

Gevinster og tap på avkortning eller oppgjør av en ytelsesbasert pensjonsordning innregnes i resultatet på det tidspunkt avkortningen eller oppjøret inntreffer.

Pliktige tilskudd til innskuddsbasert pensjonsordning innregnes som personalkostnader i resultatet når de påløper.

Skatt

Skattekostnad består av summen av periodeskatt og utsatt skatt.

Periodeskatt

Periodeskatt er betalbar skatt på skattepliktig inntekt for året, basert på skattesatser som var vedtatt eller i hovedsak vedtatt på rapporteringstidspunktet, og eventuelle endringer i beregnet periodeskatt for tidligere år.

Utsatt skatt

Utsatt skatt beregnes på bakgrunn av forskjeller mellom balanseførte verdier og skattemessige verdier av eiendeler og forpliktelser på rapporteringstidspunktet. Forpliktelser ved utsatt skatt innregnes for alle skatteøkende midlertidige forskjeller. Eiendeler ved utsatt skatt innregnes for alle skattereduserende midlertidige forskjeller i den grad det er sannsynlig at det oppstår fremtidige skattepliktige inntekter som de skattereduserende midlertidige forskjellene kan utnyttes mot. Dersom utsatt skatt oppstår i forbindelse med førstegangsinnregning av en forpliktelse eller eiendel overtatt i en transaksjon som ikke er en virksomhetssammenslutning, og den ikke påvirker det finansielle eller skattepliktige resultatet på transaksjonstidspunktet, blir den ikke innregnet.

Innregning

Periodeskatt og utsatt skatt innregnes som kostnad eller inntekt i resultatregnskapet, med unntak av utsatt skatt på poster som er innregnet i andre resultatkomponenter, hvor skatten da innregnes i andre resultatkomponenter, eller i de tilfeller hvor den oppstår som følge av en virksomhetssammenslutning. Ved virksomhetssammenslutning beregnes utsatt skatt på differansen mellom virkelig verdi av eiendeler og forpliktelser overtatt i virksomhetssammenslutning og deres balanseførte verdi.

Transaksjoner med samarbeidende selskaper

Varig Forsikring Surnadal opererer som agent på vegne av Gjensidige Forsikring ASA. For disse tjenestene mottas det provisjoner. For de tjenester Gjensidige Forsikring ASA yter Varig Forsikring Surnadal ved å drifte brannforretningen, betales en godtgjørelse til Gjensidige Forsikring ASA. Det samme gjelder øvrig bistand.

2. Bruk av estimater

Utarbeidelsen av regnskapet i samsvar med IFRS og anvendelsen av de valgte regnskapsprinsipper innebærer at ledelsen må foreta vurderinger, utarbeide estimater og anvende forutsetninger som påvirker balanseført verdi av eiendeler og forpliktelser, inntekter og kostnader. Estimaterne og de tilhørende forutsetningene er basert på historisk erfaring og andre faktorer som er vurdert å være forsvarlig basert på de underliggende forholdene. Faktiske tall kan avvike fra disse estimatene. Estimaterne og de tilhørende forutsetninger blir gjennomgått regelmessig. Endringer i regnskapsmessige estimater innregnes i den perioden estimatene endres hvis endringen kun påvirker denne perioden, eller både i den perioden estimatene endres og i fremtidige perioder hvis endringene påvirker både eksisterende og fremtidige perioder.

Nedenfor omtales de regnskapsprinsippene som benyttes av Varig Forsikring Surnadal, hvor vurderinger, estimater og forutsetninger kan avvike vesentlig fra de faktiske resultatene.

Forsikringstekniske avsetninger

Bruk av estimater ved beregning av forsikringstekniske avsetninger gjelder hovedsakelig erstatningsavsetninger.

Forsikringsprodukter deles i hovedsak i to hovedgrupper, bransjer med kort eller lang avviklingstid. Med avviklingstid menes hvor lang tid det går fra et tap eller en skade inntreffer (skadedato) til tapet eller skaden er meldt og deretter utbetalt eller oppgjort. Korthalede bransjer er for eksempel forsikring av bygninger, mens langhalede bransjer primært omfatter forsikring av personer. Usikkerheten i korthalede bransjer er i hovedsak knyttet til skadens størrelse. Brannkassen har kun forsikringsprodukter i den korthalede gruppen.

3. Risiko og kapitalstyring

Oversikt

Risikostyring er en del av den daglige virksomheten i Varig Forsikring Surnadal. En helhetlig styring av risiko sikrer at ulike risikoer vurderes og håndteres på en konsistent måte. Formålet med risikostyring i Varig Forsikring Surnadal er at risikoeksponeringen ikke skal overstige risikoevnen. Gjennom en sterk risikostyring vil risikoer identifiseres, analyseres, kvantifiseres og styres både med sikte på å redusere usikkerhet og store økonomiske tap. Foretaket sin virksomhet innebærer både forsikringsmessig og finansiell risiko. Den forsikringsmessige risiko er knyttet til brann- og naturskadeforsikring overfor foretakets kunder, mens finansiell risiko er relatert til foretakets investeringsrisiko hovedsakelig knyttet til foretakets kapitalforvaltning.

Organisering

Styret har det overordnede ansvar for at risikonivået er tilfredsstillende sett i forhold til foretaket sin soliditet og risikovilje. Dette innebærer å sikre at det eksisterer nødvendige retningslinjer, rutiner og rapportering for en tilfredsstillende risikostyring og for at lover og forskrifter etterleves, samt at arbeidet med risikostyring og internkontroll er hensiktsmessig organisert og dokumentert.

Daglig leder er ansvarlig for risikostyringen. Det pågår en kontinuerlig prosess for å forebygge og avdekke etterlevelsrisiko ift. lover og forskrifter, samt interne policies og instruksjoner.

Forsikringsrisiko

Hovedgrunnlaget for forsikring er overføring av risiko fra forsikringstaker til forsikringsselskap. Varig Forsikring Surnadal mottar forsikringspremie fra et stort antall forsikringstakere, og til gjengjeld forplikter man seg som forsikringsgiver til å betale erstatning dersom en skade inntreffer.

Forsikringsrisiko vil derfor utgjøre en stor del av den totale risikoeksponeringen. Forsikringspremier mottas på forhånd, og avsettes for å dekke fremtidige skadeutbetalinger. Risikoen i en enkelt forsikringskontrakt er sannsynligheten for at den forsikrede hendelse inntreffer og usikkerheten med hensyn til størrelsen av det påfølgende erstatningsbeløpet. Det ligger i forsikringskontrakters natur at denne risikoen er tilfeldig og derfor må estimeres.

Erfaring viser at jo større en portefølje av ensartede forsikringskontrakter er, desto mindre vil den relative variabiliteten omkring det forventede resultat være. Dessuten vil en mer diversifisert portefølje ha mindre sannsynlighet for påvirkning fra endringer i en delportefølje. Ved utforming av tegningspolicy er det tatt sikte på spredning mellom ulike typer forsikringsrisiko samt å oppnå en tilstrekkelig stor forsikringsbestand innenfor hver kategori til å redusere variabiliteten i det forventede resultatet.

Faktorer som kan ha negativ innvirkning på forsikringsrisiko i brannforsikring kan være mangel på risikospredning når det gjelder risikotype, forsikringssum og art av næringsvirksomhet som forsikringen dekker. Uventet økning i inflasjonen vil også ha negativ effekt på skadeutbetalinger.

Varig Forsikring Surnadal tilbyr brannforsikringsprodukter og tilhørende naturskadeforsikring rettet mot privatkunder, landbruk og næringsliv i sitt geografiske konsesjonsområde. Brannkassen er selv ansvarlig for de brannskader som inntreffer for sine kunder. Siden det er stor variasjon i brannskadenes størrelse er det kjøpt reassuransebeskyttelse hos Gjensidige Forsikring ASA. For 2019 er egenregningen 750.000 kroner; dvs at kun skader opp til denne grensen belaster brannkassens regnskap. Reassuranseprogrammet består hovedsakelig av ikke-proporsjonal reassuranse og er basert på beregnet eksponering, skadehistorikk og kapitalstruktur. Reassuransefunksjonen administreres i Gjensidige Forsikring ASA, som også inkluderer administrasjon av reassuranseprogrammet for de samarbeidende brannkassenes brannforsikring.

Naturskadeforsikring i Norge ivaretas gjennom et obligatorisk medlemskap i Norsk Naturskadepool. Dette er en ordning myndighetene har bedt norske forsikringsselskaper administrere, og naturskadepremien fastsettes av myndighetene. Premien innkreves av forsikringsselskapene i tilknytning til brannforsikrede objekter. Gjennom denne ordningen blir Varig Forsikring Surnadal eksponert for sin markedsandel (basert på brannforsikringssum) av summen av erstatningene i det norske markedet. Poolen kjøper, på vegne av medlemmene, et eget reassuranseprogram, noe som ytterligere reduserer risikoeksponeringen til medlemselskapene. Forsikringsrisikoen vurderes som moderat med de reassuransedekninger som er kjøpt.

Skadefrekvens og erstatningsstørrelse

Skadefrekvens og erstatningsstørrelse, gjennomsnittsskade, kan påvirkes av flere faktorer. En økning i skadefrekvens kan være sesongbetont eller skyldes mer varig påvirkning. For forsikring av bygninger, inventar og løsøre vil vinterkulde føre til økt skadefrekvens for eksempel på grunn økt bruk av elektrisk strøm og fyring for oppvarming av hus. Mer varige endringer i skadefrekvensnivå

kan oppstå for eksempel på grunn av endret kundeatferd og nye skadetyper. En varig endring i skadefrekvensnivå vil ha stor påvirkning på lønnsomheten. For brannforsikring er skadefrekvensen på et mye lavere nivå enn i mange andre bransjer.

Størrelsen på erstatningsbeløpene påvirkes av flere faktorer. I brannforsikring kan storskader få stor påvirkning på erstatningskostnadene. Antall storskader i løpet av et år viser stor variasjon fra et år til et annet. Dette gjelder spesielt for næringslivsmarkedet. De fleste bransjer vil ha en underliggende utvikling i gjennomsnittlig erstatningsbeløp på grunn av inflasjon. Historisk har skadeinflasjon for bygning vært noe høyere enn konsumprisindeksen.

Varig Forsikring Surnadal håndterer disse risikoene hovedsakelig gjennom tett oppfølging av utviklingen innen brann- og naturskadeforsikring, tegningsstrategi og aktiv skadebehandling.

Sensitivitetsanalyse – forsikringstekniske avsetninger

Beregning av forsikringstekniske avsetninger for en forsikringsportefølje innebærer at man skal finne et anslag for verdien av de fremtidige kontantstrømmer for erstatningsutbetaling, og det vil alltid være elementer av usikkerhet ved slike beregninger. Det er denne type usikkerhet som forbindes med avsetningsrisiko. Usikkerheten vil være avhengig av egenskaper ved risikotypen. Brann- og naturskadeforsikring er risiko med kort avviklingstid og er dermed mindre eksponert for endringer som påvirker erstatningsutbetalinger i fremtiden.

Inflasjonsrisiko ligger latent i de fleste forsikringsprodukter. Effekten vil variere som følge av produktenes utforming og de vilkår som gjelder ved skadeoppgjør.

Endring i inflasjon (+/- 1-prosentpoeng)	2019	2018
Brannforsikring	17.339	5.760
Naturskadeforsikring	8.721	11.328
Totalt	26.060	17.088

Kapitalstyring

Kjernen i forsikring er overføring av risiko, og foretaket er eksponert for risiko både innen forsikrings- og investeringsvirksomheten. Identifisering, kvantifisering og styring av risiko utgjør en vesentlig del av virksomheten. Ethvert forsikringsselskap må sørge for at kapitalbasen er tilstrekkelig i forhold til risikoeksponeringen. På den annen side har solvenskapital, eller egenkapital, en kostnad.

Et viktig mål for kapitalstyring er å balansere disse to aspektene. Foretakets mål for kapitalstyring er å sikre tilstrekkelig kapitalisering i forhold til negative utfall uten at det skaper en vanskelig finansiell situasjon, samt sørge for at foretakets kapital anvendes på en mest mulig effektiv måte.

Strategi og reglement for kapitalforvaltningen spesifiserer kravene til foretakets kapital. Kapitalstyringen følges opp av daglig leder som påser at kravene gitt av styret etterleves.

Forsikringsvirksomheten er underlagt kapitalkrav fra myndighetene. Kapitalsituasjon for foretaket rapporteres til relevante tilsynsmyndigheter. For foretaket er gjeldende regulatorisk krav basert på standardformelen gitt i Solvens II-regelverket. Foretaket har en sterk kapitalisering.

Regulatorisk kapitalkrav

Det regulatoriske kapitalkravet er beregnet ved bruk av standardformel i henhold til Solvens II-regler. Kapitalkravet for foretaket er 21,583 millioner kroner ved årsslutt. Tellende kapital er 65,512 millioner kroner. Dette gir en solvensmargin på 304 prosent.

Kapitalsituasjonen beregnes basert på foretakets forståelse og tolkning av krav og premisser gitt i lov og forskrift.

(Tabell 1 – 5 er i 1000 kroner).

Tabell 1 – Regulatorisk solvenskapitalkrav (SCR)

	2019	2018
Tellende kapital til å dekke solvenskapitalkravet	65.512	56.431
Solvenskapitalkrav (SCR)	21.583	17.834
Overskuddskapital	43.929	38.597
Solvensmargin etter Solvency II	304 %	316 %

Tellende kapital til å møte solvenskapitalkravet er differansen mellom eiendeler og forpliktelser beregnet i henhold til Solvens II prinsipper, justert for foreslått utbytte og ansvarlig lånekapital.

I tillegg til solvenskapitalkravet er det definert et absolutt minimums kapitalbehov. Dette kalles minstekapitalkravet (MCR). Faller kapitalen under dette nivået, vil det være forbudt å fortsette virksomheten.

Det er et regulatorisk minstekapitalkrav som skal være mellom 25 prosent og 45 prosent av solvenskapitalkravet.

Tabell 2 – Regulatorisk minstekapitalkrav (MCR)

	2019	2018
Minstekapitalkrav øvre grense (45% av SCR)	9.712	8.025
Minstekapitalkrav nedre grense (25% av SCR)	5.396	4.459
Absolutt minstekapitalkrav (EUR 2,5 mill.)	25.630	23.882
Minstekapitalkrav (MCR)	25.630	23.882
Forholdet mellom tellende ansvarlig kapital og MCR	246 %	227 %

Tellende kapital er delt inn i tre kapitalgrupper i henhold til Solvens II-regelverket. Foretaket har i hovedsak kapital i kapitalgruppe 1, som regnes for å være kapital av beste kvalitet. Av samlet tellende kapital kommer 57,966 millioner kroner fra kapitalgruppe 1.

Kapital i kapitalgruppe 2 består av avsetning til naturskadekapital. Naturskadekapital er kapital som bare kan brukes til å dekke krav etter naturskader, men som i en insolvent situasjon også kan benyttes til å dekke andre forpliktelser.

Foretaket har ikke kapital i kapitalgruppe 3.

Tabell 3 – Tellende kapital til å møte kravet til kapital

	2019	2018
Basiskapital:		
- Kapitalgruppe 1	57.966	49.361
- Kapitalgruppe 2	7.546	7.070
- Kapitalgruppe 3	0	0
Sum basiskapital	65.512	56.431
Supplerende kapital	0	0
Total tellende ansvarlig kapital MCR	63.092	54.138
- Kapitalgruppe 2 for Solvency II formål		
Total tellende ansvarlig kapital SCR	65.512	56.431

De viktigste forskjellene mellom verdivurdering i henhold til Solvens II-prinsipper og regnskapsprinsipper er:

- Immaterielle eiendeler er verdsatt til null under Solvens II
- Hold-til-forfall-obligasjoner er vurdert til virkelig verdi under Solvens II, mens amortisert kost brukes for regnskapsformål
- Forsikringstekniske avsetninger er vurdert annerledes (se nedenfor for mer informasjon)
- Kundeordringer verdsettes til null i Solvens II, da kontantstrømmen relatert til disse inngår i beregningen av forsikringstekniske avsetninger (premieavsetningen)
- Garantiordningen er behandlet som en forpliktelse under Solvens II, mens det regnes som egenkapital i henhold til regnskapsprinsipper
- Ulik verdivurdering av utsatt skatt som følge av forskjellene ovenfor

Ifølge Solvens II-prinsipper er forsikringstekniske avsetninger gitt ved summen av et beste estimat og en risikomargin. For skadeforsikring kan beste estimat for forsikringstekniske avsetninger deles opp i premieavsetninger og erstatningsavsetninger. Tabellene nedenfor viser de forsikringstekniske avsetningene for foretaket i henhold til Solvens II-prinsipper og regnskapsprinsipper

Tabell 4 – Forsikringstekniske avsetninger

	Regnskap	Solvens II	Forskjell
Erstatningsavsetninger for skadeforsikringer	1.540	1.495	-45
Premieavsetning for skadeforsikringer	3.404	3.010	-394
Risikomargin		253	253
Sum forsikringstekniske avsetninger	4.944	4.757	-186

Erstatningsavsetningene for skadeforsikringer er diskontert i Solvens II, mens erstatningsavsetningene ikke er diskontert i regnskapstallene. Alle øvrige forutsetninger for Solvens II formål er identiske med de regnskapsmessige forutsetninger.

Premieavsetningene for skadeforsikringer i Solvens II er beregnet som nåverdien av fremtidige kontantstrømmer for ikke avløpt risiko for kontrakter innen kontraktens grense. Premieavsetningene i henhold til regnskapsprinsipper tilsvarer ikke avløpt risiko av forfalt premie for kontrakter som gjelder på verdsettelsestidspunktet, hvor det ikke gjøres fradrag for eventuelle kostnader før den forfalte premien periodiseres. Den praktiske konsekvensen av denne forskjellen er i hovedsak at forventet fremtidig overskudd for kontraktene foretaket er ansvarlig for inkluderes som tellende kapital i Solvens II-balansen. At premieavsetningene i Solvens II er diskontert gir også en forskjell.

En risikomargin inkluderes i de forsikringstekniske avsetningene i henhold til Solvens II-prinsipper. Risikomargin beregnes som kostnaden ved å ha nødvendig kapital for eventuelt å avvikle virksomheten.

Merk at Solvens II rentekurver, uten volatilitetsjustering, benyttes for å beregne forsikringstekniske avsetninger. Ingen overgangsregler benyttes.

Regulatorisk solvenskapitalkravet er bygget opp for å ta høyde for ulike risikokilder. Markedsrisiko er den største risikoen for Varig Forsikring Surnadal. Innen skadeforsikring er risikoen hovedsakelig knyttet til usikkerhet i forsikringsresultatet for det neste året (premierisiko), samt at risikoen for at erstatningsavsetningene ikke er tilstrekkelige (reserverisiko). Motpartsrisiko og operasjonell risiko bidrar også til kapitalkravet.

Det oppstår en diversifiseringsfordel siden alle risikoene ikke vil inntreffe på samme tid.

Tabell 5 – Regulatorisk solvenskapitalkrav

	2019	2018
Tilgjengelig kapital		
Kapitalkrav for skadeforsikringer	3.254	3.536
Kapitalkrav for markedsrisiko	19.361	15.252
Kapitalkrav for motpartsrisiko	2.537	2.724
Diversifisering	-3.793	-3.908
Basis solvenskapitalkrav	21.358	17.604
Operasjonell risiko	225	230
Sum regulatorisk solvenskapitalkrav	21.583	17.834

Regulatorisk usikkerhet relatert til Solvens II

Det er fortsatt noe usikkerhet knyttet til hvordan garantiavsetningen skal behandles i Solvens II. Finanstilsynet argumenterer for at garantiavsetningen skal behandles som en forpliktelse under Solvens II. Foretaket er av den oppfatning at særnorske avsetninger som faktisk er et egenkapitalelement, bør behandles som solvenskapital. Foretaket vil fortsette å arbeide for et regelverk i tråd med dette. Inntil en endelig avklaring foreligger er garantiavsetningen behandlet som forpliktelse under Solvens II.

4. Premieinntekter og erstatningskostnader mv. i skadeforsikring

	Brannforretning Norge	Naturforretning Norge	Sum Norge
Forfalte premier			
Brutto – direkte forretning og mottatt proporsjonal gjenforsikring	6.437.708	890.799	7.328.507
Gjenforsikringsandel	-708.107	-151.219	-859.326
For egen regning	5.729.601	739.580	6.469.181
Opptjente premier			
Brutto – direkte forretning og mottatt proporsjonal gjenforsikring	6.596.312	895.932	7.492.244
Gjenforsikringsandel	-708.107	-151.219	-859.326
For egen regning	5.888.205	744.713	6.632.918
Erstatningskostnader			
Brutto – direkte forretning og mottatt proporsjonal gjenforsikring	-1.201.078	-268.914	-1.469.992
Gjenforsikringsandel	-	-	-
For egen regning	-1.201.078	-268.914	-1.469.992
Pålepte brutto erstatningskostnader			
Inntruffet i år brutto	-1.468.710	-353.286	-1.821.996
Inntruffet tidligere år brutto	267.632	84.372	352.004
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	2.982.946	420.910	3.403.856
Brutto erstatningsavsetning	1.096.692	443.309	1.540.001

5. Kostnader

	2019	2018
Forsikringsrelaterte adm.kostnader:		
Avskrivninger og verdiendringer	385.313	277.858
Lønns- og personalkostnader	3.656.895	3.359.985
Honorarer tillisvalgte	153.000	155.000
IKT-kostnader	268.438	290.789
Godtgjørelse til revisor (inkl. mva)	158.832	159.159
Andre kostnader	2.609.154	2.652.511
Avgitt kostnader knyttet til mottatt provisjon	-5.678.436	-5.290.743
Avgitt lønns- og personalkostnader salg	-691.171	-688.054
Avgitt øvrige salgskostnader	-652.506	-699.569
Sum	209.520	216.936
Salgskostnader:		
Lønns- og personalkostnader	691.171	688.054
Provisjon		
Øvrige salgskostnader	652.506	699.569
Sum	1.343.677	1.387.623
Spesifikasjon av revisors godtgjørelse:		
Revisjon	115.082	93.750
Rådgivning - annen rådgivning	43.750	65.409
Sum	158.832	159.159

Classified: Internal

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
0870C937668B4579B9E414026BDD012A

6. Lønn og godtgjørelse

	2019	2018
Gjennomsnittlig antall ansatte	4	4
Lønn/godtgjørelse til:		
-Daglig leder	968.588	927.638
-Årets pensjonsopptjening daglig leder	96.157	86.691
-Styret	163.000	165.000
Sivert Moen - styreleder	62.000	
Ivar Melkild	23.000	
Ellbjørg H. Larsen	28.000	
Iren K. Berset	20.000	
Bente K. Edvardsen	20.000	

7. Andre forsikringsrelaterte driftskostnader

	2019	2018
Kostnader knyttet til mottatt provisjon	5.678.436	5.290.743
Utbetalt garantiordningen	6.671	0
Sum andre forsikringsrelaterte driftskostnader	5.685.107	5.290.743

8. Transaksjoner mellom Varig Forsikring Surnadal og Gjensidige Forsikring ASA

Til gode hos andre forsikringsselskaper

Våre tilgodehavender fra Gjensidige Forsikring ASA er inkludert i 'andre fordringer' med kr 410.717.

Classified: Internal

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
0870C937865B4579B9E414026BDD012A

Andre forsikringsrelaterte inntekter (provisjoner)

Vi mottar provisjon for salg av forsikringer fra Gjensidige Forsikring ASA, Gjensidige Pensjonsforsikring AS og Gjensidige Bank ASA. Provisjonene fordeler seg slik:

	2019	2018
Mottatt provisjon fra Gjensidige Forsikring ASA	3.477.135	3.271.181
Mottatt provisjon fra Gjensidige Pensjonsforsikring AS	46.906	38.273
Mottatt provisjon fra Gjensidige Bank ASA	485	293
Sum andre forsikringsrelaterte inntekter	3.524.526	3.309.747

Administrasjonskostnader

Gjensidige Forsikring ASA yter tjenester på flere områder som vi betaler godtgjørelse for. I resultatregnskapet er disse kostnadene inkludert i Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader.

	2019	2018
Kostnader brannforretningen	402.375	406.657
Kostnader øvrige tjenester	217.128	228.475

9. Pensjon

Varig Forsikring Surnadal er forpliktet til å ha en tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Foretakets pensjonsordninger oppfyller lovens krav.

Varig Forsikring Surnadal har både innskuddsbaserte og ytelsesbaserte pensjonsordninger for sine ansatte. Den ytelsesbaserte pensjonsordningen er lagt i en egen pensjonskasse og er lukket for nyansatte. Nyansatte blir meldt inn i den innskuddsbaserte pensjonsordningen.

Innskuddsbasert pensjonsordning

Innskuddspensjon er en privat pensjonsordning som er et supplement til folketrygden. Ytelsene fra pensjonsordningen kommer i tillegg til alderspensjon fra folketrygden. Pensjonsalder er 70 år.

Den innskuddsbaserte ordningen er en ordning hvor foretaket betaler faste innskudd til et fond eller en pensjonskasse, og hvor det ikke foreligger noen juridisk eller underforstått forpliktelse til å betale ytterligere innskudd. Satsene er syv prosent av lønn mellom 0 og 7,1 G og 20 prosent av lønn mellom 7,1 og 12 G.

Videre inngår i ordningen uførepensjon, ektefelle-/samboerpensjon og barnpensjon etter nærmere bestemte regler.

Ytelsesbasert pensjonsordning

Beskrivelse av ordningen

Alderspensjon sammen med ytelser fra folketrygden og hensyntatt eventuelle fripoliser fra tidligere arbeidsforhold utgjør ca 70 prosent av lønn ved fratredelsesalder, forutsatt full opptjeningstid på 30 år. Pensjonsalderen er 70 år, men for assurandørene gjelder en pensjonsalder på 65 år.

Den ytelsesbaserte ordningen er en ordning som gir de ansatte kontraktsmessige rettigheter til fremtidige pensjonsytelser. Videre inngår i ordningen uførepensjon, ektefelle-/samboerpensjon og barnpensjon etter nærmere bestemte regler.

I tillegg har Varig Forsikring Surnadal pensjonsforpliktelser overfor enkelte arbeidstakere ut over den ordinære kollektivavtalen. Dette gjelder ansatte med lavere pensjonsalder, arbeidstakere med lønn over 12 G og tilleggspensjoner.

Den ordinære alderspensjonen er en sikret ordning hvor arbeidsgiver bidrar med innbetaling til pensjonsmidler. Pensjon ut over den ordinære kollektivavtalen er en usikret ordning som betales over driften.

Aktuarielle forutsetninger

Fastsatte actuarielle forutsetninger fremkommer av tabellen. Diskonteringsrenten er den forutsetningen som har størst innvirkning på verdien av pensjonsforpliktelsen. Lønnsregulering, pensjonsregulering og G-regulering er basert på historiske observasjoner og forventet fremtidig inflasjon. Lønnsveksten er satt til 3,14 prosent (3,2), og er justert for alder basert på avtagende lønnskurve. Den ettårige nominelle lønnsveksten 2019/2020 er beregnet til 1,44 prosent (1,64). Årsaken til den lave lønnsveksten er at pensjonsordningen er lukket for nye medlemmer og at gjennomsnittlig alder for ansatte medlemmer er 66,6 år (65,6).

Diskonteringsrenten er basert på en rentekurve som fastsettes med utgangspunkt i OMF-renten (obligasjoner med fortrinnsrett). Diskonteringsrenten er basert på observerte renter frem til cirka ti år. Markedets langsiktige syn på rentenivå er estimert basert på realrentekrav, inflasjon og fremtidig kredittrisiko. I perioden mellom de observerte renter og de langsiktige markedsforsventninger er det gjort en interpolasjon. Det er således beregnet en diskonteringskurve for hvert år som det skal utbetales pensjon.

Sensitivitetsanalysen er basert på at kun én forutsetning endres om gangen og at alle andre holdes konstant. Dette er sjelden tilfelle da flere av forutsetningene samvarierer. Sensitivitetsanalysen er utarbeidet ved bruk av samme metode som er lagt til grunn i den actuarielle beregningen av pensjonsforpliktelsen i balansen.

Risiko

Risiko i netto pensjonsforpliktelse er en kombinasjon av selve pensjonsordningen, pensjonsforpliktelsen, pensjonsmidler, finansieringsnivå og samvariasjon mellom pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler.

Varig Forsikring Surnadal er utsatt for finansiell risiko siden pensjonsmidlene forvaltes i Gjensidige Pensjonskasse som en investeringsvalgportefølje. Finansiell risiko er knyttet til investeringer i aksjer, rentebærende verdipapirer og eiendom. Investeringer foretas hovedsakelig i verdipapirfond og obligasjoner. Den finansielle risikoen omfatter aksje-, rente-, kreditt-, valuta- og likviditetsrisiko, hvorav den største risikofaktoren er renterisiko.

Finansiell risiko i pensjonsmidler estimeres ved bruk av definerte stressparametere for hver aktivaklasse samt forutsetninger om hvordan utviklingen i de ulike aktivaklassene samvarierer.

Pensjonsmidlene er høyere enn de beregnede pensjonsforpliktelsene. Imidlertid er bruken av pensjonsmidlene til å betale fremtidige premier begrenset, og det forventes at deler av overfinansieringen vil bli brukt til å øke pensjonsutbetalingene. En økning i forpliktelsene (som for eksempel som følge av rentefritak) vil bli delvis motvirket av en reduksjon i overfinansieringen. Renteoppgang leder til et fall i forpliktelsene som isolert sett kan lede til en økt overfinansiering. Risikofaktorene under må således ses i lys av overfinansieringen.

Renterisiko

Pensjonsmidlenes eksponering mot renterisiko ansees som moderat som følge av at markedsverdivektet durasjon er på ca 3,6 år. Porteføljeverdien vil falle med cirka 3,6 prosent ved et parallelt skift i rentekurven på pluss ett prosentpoeng.

Pensjonsforpliktelsen vil stige med 23,1 prosent ved et parallelt skift i hele rentekurven (rentefall) på minus et prosentpoeng. Verdien vil falle med 3,4 prosent ved en renteøkning på ett prosentpoeng.

Kredittrisiko

Pensjonsmidlenes eksponering mot kredittrisiko ansees som moderat. Hovedtyngden av pensjonskassens renteinvesteringer skal være innenfor «investment grade». Dersom kredittrisiko på global basis økte med en faktor tilsvarende den faktoren som brukes i stresstester for pensjonskasser (tilsvarende en forverring mot 99,5 prosent percentilen) ville det lede til et fall på cirka 9 prosent i obligasjonsporteføljen.

Pensjonsforpliktelsene er eksponert mot noe kredittrisiko da den norske OMF-renten, som er utgangspunkt for fastleggelsen av diskonteringsrente, inneholder en viss kredittrisiko.

Levetid og uførhet

Levetidsforutsetningene er basert på tabellen K2013BE som rapportert av FNO (Finans Norge) AS.

Uførehyppigheten er basert på tabellen IR73. Denne måler uførheten på lang sikt. Forekomsten av uførhet er lav sammenliknet med mange andre arbeidsgivere.

Selskapets ansatte kan bli involvert i større katastrofelignende hendelser som flyulykker, bussulykker, tilskuer til sportsarrangement eller hendelser på arbeidsplassen. Dersom en slik hendelse inntreffer vil pensjonsforpliktelsen kunne øke betraktelig. Det er investert i katastrofeforsikringer som gjør at selskapet får erstatning dersom en slik hendelse inntreffer.

Lønnsutvikling

De fremtidige pensjonsytelsene avhenger av den fremtidige lønnsutvikling og utviklingen i Folketrygdens grunnbeløp (G). Dersom selskapets lønnsutvikling er lavere enn økningen i G, reduseres ytelsene.

Lønnsvekst vil avvike fra den banen som er fastlagt ved at ansatte får høyere eller lavere lønnsvekst enn det som banen tilsier. Selskapet styrer lønnsutvikling for ansatte basert på tariffavtaler og individuelle avtaler. Fra år til år kan det forekomme hopp i lønnsnivå.

Dersom lønnsveksten blir ett prosentpoeng høyere vil det føre til 15,6 prosent økning av forpliktelsen. Dersom lønnsveksten blir ett prosentpoeng lavere faller forpliktelsen med 2,6 prosent. Dersom G øker med ett prosentpoeng øker forpliktelsen med 5,3 prosent.

Minstekrav til nivået på pensjonsmidler

Pensjonsmidlene må tilfredsstillende visse minstekrav definert i norsk lov, forskrifter og pålegg fra Finanstilsynet.

Dersom nivået på pensjonsmidlene blir lavere enn en nedre grense, vil selskapet måtte innbetale ekstra pensjonsmidler for å dekke opp for den nedre grensen. Under visse forutsetninger vil også selskapet få tilbakebetalt pensjonsmidler.

I Gjensidige Pensjonskasse måles risiko basert på krav fastsatt av Finanstilsynet i form av stresstester. Disse testene skal reflektere 99,5 prosent «value at risk». Pensjonskassen har en bufferkapitalutnyttelse på cirka 75 prosent, noe som tilsier at det ikke er krav om å tilføre pensjonsmidler for å bedre pensjonskassens soliditet.

Privat avtalefestet pensjonsordning (AFP)

Varig Forsikring Surnadal er som medlem i FNO tilknyttet AFP-avtale for sine ansatte. AFP er en ytelsesbasert ordning som er finansiert i fellesskap av svært mange arbeidsgivere.

Pensjonsordningens administrator har ikke fremlagt beregninger som fordeler pensjonsordningens midler eller forpliktelser til de enkelte medlemsforetakene. Foretaket innregner således ordningen som en innskuddsordning.

Dersom pensjonsordningens administrator framlegger slike fordelinger kan det lede til at ordningen skal innregnes som en ytelsesordning. Imidlertid er det vanskelig å fremkomme med fordelingsnøkler som kan aksepteres av foretaket. En fordelingsnøkkel basert på foretakets andel av samlet årlig lønn vil ikke kunne aksepteres da denne nøkkelen er for enkel og ikke vil reflektere de økonomiske forpliktelsene på en adekvat måte.

	Sikret 2019	Usikret 2019	Sum 2019	Sikret 2018	Usikret 2018	Sum 2018
Antall aktive medlemmer	3	1	4	3	1	4
Antall pensjonister	2	2	4	2	2	4
Nåverdi av pensjonsforpliktelsen						
Pr. 01.01	6 065 381	1 346 843	7 412 224	5 148 375	1 359 049	6 507 425
Årets pensjonsopptjening	137 690	15 030	152 721	121 858	13 200	135 058
Arbeidsgiveravgift av årets opptjening	15 697	1 713	17 410	13 892	1 505	15 397
Rentekostnad	178 164	38 809	216 973	132 313	34 928	167 241
Aktuarielle gevinster og tap	-45 645	637 563	591 918	269 278	36 852	306 129
Utbetalte ytelser	-176 883	-91 620	-268 503	-172 602	-88 591	-261 193
Arbeidsgiveravgift av innbetalte pensjonsmidler	-88 022	-10 445	-98 467	-31 450	-10 099	-41 549
Virkning av den øvre grense for eiendelen	0	0	0	583 716	0	583 716
Kursendringer i utenlandsk valuta			0			0
Pr. 31.12	6 086 381	1 937 895	8 024 275	6 065 381	1 346 843	7 412 224
Beløp innregnet i balansen						
Nåverdi av pensjonsforpliktelsen	6 086 381	1 937 895	8 024 275	6 065 381	1 346 843	7 412 224
Virkelig verdi av pensjonsmidlene	-7 398 847	0	-7 398 847	-6 248 048	0	-6 248 048
Netto pensjonsforpliktelse/(pensjonsmidler)	-1 312 466	1 937 895	625 428	-182 667	1 346 843	1 164 176
Virkelig verdi av pensjonsmidlene						
Pr. 01.01	6 248 048	0	6 248 048	6 144 369	0	6 144 369
Renteinntekt	187 821	0	187 821	157 910	0	157 910
Avkasning ut over renteinntekt	367 735	0	367 735	-157 506	0	-157 506
Bidrag fra arbeidsgiver	860 149	10 445	870 594	307 327	10 099	317 426
Utbetalte ytelser	-176 883	0	-176 883	-172 602	0	-172 602
Arbeidsgiveravgift av innbetalte pensjonsmidler	-88 022	-10 445	-98 467	-31 450	-10 099	-41 549
Pr. 31.12	7 398 847	0	7 398 847	6 248 048	0	6 248 048
Pensjonskostnad innregnet i resultatet						
Årets pensjonsopptjening	137 690	15 030	152 721	121 858	13 200	135 058
Rentekostnad	178 164	38 809	216 973	132 313	34 928	167 241
Renteinntekt	-187 821	0	-187 821	-157 910	0	-157 910
Arbeidsgiveravgift	15 697	1 713	17 410	13 892	1 505	15 397
Pensjonskostnad	143 730	55 553	199 283	110 153	49 633	159 785
Kostnader er innregnet i følgende regnskapslinje i resultatregnskapet						
Forsikringsrelaterte adm kostnader inkl. provisjon for mottatt gjentforsikring og salgskostnader	143 730	55 553	199 283	110 153	49 633	159 785

Aktuarielle forutsetninger			
Diskonteringsrente	2,21 %		2,98 %
Lønsregulering	3,14 %		3,20 %
Endring i folketrygdens grunnbeløp	3,14 %		3,20 %
Pensjonsregulering	0,00 %		0,00 %
Øvrige spesifikasjoner			
Beløp innregnet som kostnad for bidrag til den innskuddsbaserte pensjonsordningen	42 160		38 259
Beløp innregnet som kostnad for bidrag til Fellesordningen for LO/NHO	48 298		35 533
Forventet innbetaling til Fellesordningen for LO/NHO neste år	48 346		35 569
Forventet innbetaling til den ytelsesbaserte pensjonsordningen neste år	887 158		860 149
Prosent	Endring i pensjonsforpliktelse 2019		Endring i pensjonsforpliktelse 2018
Sensitivitet			
10 % økt dødelighet	4,20 %		-3,50 %
10 % redusert dødelighet	11,20 %		2,60 %
+ 1 %-poeng diskonteringsrente	-3,40 %		-9,60 %
- 1 %-poeng diskonteringsrente	23,10 %		15,20 %
+ 1 %-poeng lønnsjustering	15,60 %		6,50 %
- 1 %-poeng lønnsjustering	2,60 %		-6,10 %
+ 1 %-poeng G-regulering	5,30 %		-2,90 %
- 1 %-poeng G-regulering	11,50 %		2,70 %
+ 1 %-poeng pensjonsregulering	19,20 %		13,00 %
- 1 %-poeng pensjonsregulering	8,30 %		0,00 %

Classified: Internal

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

Document ID:

06700937265B4579B9E414025BDD012A

Verdsettelseshierarki 2019

	Nivå 1 Koterte priser i aktive markeder	Nivå 2 Verdsett teknikk basert på obs. markedsdata	Nivå 3 Verdsett teknikk basert på ikke obs. markedsdata	SUM pr. 31.12.2019
Aksjer og andeler	-	636.301	-	636.301
Obligasjoner	-	6.577.575	-	6.577.575
Derivater	-	184.971	-	184.971
Sum	-	7.398.847	-	7.398.847

Verdsettelseshierarki 2018

	Nivå 1 Koterte priser i aktive markeder	Nivå 2 Verdsett teknikk basert på obs. markedsdata	Nivå 3 Verdsett teknikk basert på ikke obs. markedsdata	SUM pr. 31.12.2018
Aksjer og andeler	-	368.635	-	368.635
Obligasjoner	-	5.741.956	-	5.741.956
Derivater	-	137.457	-	137.457
Sum	-	6.248.048	-	6.248.048

Classified: Internal

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID
0870C937866B4579B9E414026DDDD12A

10. Skatt

	2019	2018
Midlertidige forskjeller		
Tap på fordringer		
Driftsmidler	143.268	219.118
Leasinggjeld	-4.305	0
Pensjonsforpliktelse	-625.430	-1.164.178
Andre midlertidige forskjeller (estimatavvik pensjonsforpliktelse mot egenkapitalen)	5.686.827	5.462.643
Avvikling sikkerhetsavsetning	1.578.717	1.776.056
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	6.779.077	6.293.639
Estimatavvik pensjonsforpliktelse mot egenkapitalen	-224.184	-1.047.352
Sum midlertidige forskjeller over resultatet	1.092.250	830.996
Aksjer, andeler, obligasjoner og øvrige verdipapirer	6.082.799	4.257.967
Netto midlertidige forskjeller	7.175.049	5.088.963
Netto forpliktelser ved utsatt skatt/(eiendeler ved utsatt skatt)	1.793.762	1.272.241
Utsatt skatt/(utsatt skattefordel) direkte mot egenkapitalen (sikkerhetsavset+skatt på akt.gew/tap pensjon)	56.047	261.838
Utsatt skatt/(utsatt skattefordel) over resultatet	521.521	-245.474
Beregning av skattepliktig inntekt		
Resultat før skattekostnad	8.217.215	1.528.906
Endring i andre midlertidige forskjeller over resultatet	-485.438	32.733
Permanente forskjeller	128.613	105.913
Regnskapsmessig gevinst/tap ved salg av aksjer	-67.412	-5.756.836
Tilbakeføring av verdired.finansielle omløpsmidler	-5.610.237	6.401.369
Aksjeutbytte etter fritaksmetoden	-1.354.419	-227.821
Tilbakeføring 3 % av skattefrie inntekter etter fritaksmetoden	40.633	6.833
Ikke fradragsberettiget rente på ilignet skatt	445	
Ikke skattepliktig rente på tilbakebetalt skatt	-5.350	
Skattepliktig inntekt	864.050	2.091.097
Benyttelse av fremførbart underskudd		
Mottatt konsernbidrag		
Fremførbart underskudd		
Betalbar skatt	216.013	522.774
Spesifikasjon av skattekostnad		
Betalbar skatt	216.013	522.774
Formuesskatt	78.295	70.812
Skatt på andre resultatkomponenter	56.047	261.838
Endring utsatt skatt/utsatt skattefordel	521.521	-245.474
Korreksjon tidligere år	-740.879	-631
Skattekostnad i regnskapet	130.997	609.319
Avstemming av skattekostnad		
Skattekostnad i regnskapet	130.997	609.319
Skatt av resultat før skattekostnad	2.054.304	382.227
Forsk. mellom årets skattekostn.og 25 % av res.før skatt	-1.923.307	227.093
Forklaring på hvorfor årets skattekostnad ikke utgjør 25 % av resultatet før skatt		
Skatt av midlertidige forskjeller verdipapirer	456.208	25.091
Skatt av permanente forskjeller	-1.716.931	131.348
Formuesskatt	78.295	70.812
For lite betalt skatt tidligere år	-740.879	-158
Sum differanse	-1.923.307	227.093

Selskapet har i 2019 foretatt egenretting av skattemeldingene for 2016, 2017 og 2018 og klaget på ligningen for 2015 med utgangspunkt i bindende forhåndsuttalelse avgitt av skatteetaten 28.01.2019 til Sparebank 1 Østlandet om at bankens kundeutbytte er skattemessig fradragsberettiget, BFU 9/2019. Effekten av egenrettingen og klagen er innarbeidet i årets regnskap.

11. Rett-til-bruk eiendom, anlegg og utstyr

	Rett-til-bruk eiendom	Anlegg og utstyr	Rett-til-bruk anlegg og utstyr
Anskaffelseskost pr. 01.01.18		2.965.018	
Tilgang i året		1.873.784	
Utrangert			
Avgang i året			
Anskaffelseskost pr.31.12.18	0	4.838.802	0
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 01.01.18		1.895.000	
Årets ordinære avskrivninger		277.858	
Tap ved verdifall innregnet i resultatet i perioden			
Tilbakeført utrangert			
Avgang ordinære avskrivninger			
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 31.12.18	0	2.172.858	0
Bokført verdi 31.12.18	0	2.665.944	0
Avskrivningsmetode		Lineært	Lineært
Utnyttbar levetid (år)		10-33%	Over 30 og 20år

	Rett-til-bruk eiendom	Anlegg og utstyr	Rett-til-bruk anlegg og utstyr
Anskaffelseskost pr. 01.01.19	606.122	4.838.802	0
Tilgang i året		17.325	
Utrangert			
Avgang i året			
Anskaffelseskost pr.31.12.19	606.122	4.856.127	0
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 01.01.19	0	2.172.858	0
Årets ordinære avskrivninger	202.041	385.313	
Tap ved verdifall innregnet i resultatet i perioden			
Tilbakeført utrangert			
Avgang ordinære avskrivninger			
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 31.12.19	202.041	2.558.171	0
Bokført verdi 31.12.19	404.081	2.297.956	0
Avskrivningsmetode		Lineært	Lineært
Utnyttbar levetid (år)		10-33%	Over 30 og 20år

Leieforpliktelser 31.12.18	
Operasjonelle leieforpliktelser 31.12.18	625.212
Diskonteringseffekt av leieforpliktelser	-19.090
Leieforpliktelser innregnet 1.1.2019	606.122

Sammendrag av leieforpliktelser i årsregnskapet

Førsteinnregning 1.1.2019	606.122
Endring i leieforpliktelser	-
Nye leieforpliktelser	-
Betalte avdrag (kontantstrøm)	(197.737)
Betalte renter (kontantstrøm)	10.667
Påløpte renter (resultatregnskapet)	(10.667)
Per 31.desember	408.385

Kostnader knyttet til kortsiktige leieavtaler (inkl. kortsiktige leieavtaler med lav verdi)	0
Kostnader knyttet til leieavtaler med lav verdi (ekskl. kortsiktige leieavtaler med lav verdi)	0

Udiskontert leieforpliktelse og forfallsmønster kontantstrømmer	
Under 1 år	
1-2 år	208.404
2-3 år	208.404
3-4 år	
4-5 år	
Mer enn 5 år	
Sum udiskontert leieforpliktelse 31.desember	416.808
Vektet gjennomsnittlig rente	2,14

For å avgjøre om en kontrakt inneholder en leieforpliktelse, vurderes det om kontrakten gir retten til å kontrollere bruken av en identifisert eiendel. For Varig Forsikring Surnadal anses dette å være tilfelle for husleieavtale. Husleieavtaler med varighet kortere enn 12 måneder på ikrafttredelsestidspunktet for IFRS 16 er unntatt fra innregning på grunn av kort varighet.

Hoveddelen av kontormaskiner er unntatt for innregning på grunn av lav verdi. IT-avtaler anses ikke å falle inn under IFRS 16 siden disse er basert på kjøp av kapasitet som ikke er fysisk atskilt og dermed ikke kan identifiseres.

Leieperioden beregnes basert på avtalens varighet pluss eventuelle opsjonsperioder dersom disse med rimelig sikkerhet vil bli utøvd. Felleskostnader osv. er ikke innregnet i leieavtalen for leiekontraktene.

Diskonteringsrenten for leieavtalene bestemmes ved å se på observerbare lånerenter i obligasjonsmarkedet. Rentene er tilpasset den faktiske leiekontrakts varighet.

Rentebetalinger knyttet til leieavtaler presenteres som en kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter da dette samsvarer best med Varig Forsikring Surnadal formål med disse leiearrangementene.

Varig Forsikring Surnadal har innregnet sine leieforpliktelser til nåverdien av de gjenværende leiebetalingene, diskontert med marginal lånerente på tidspunktet for førstegangsanvendelse, samt innregnet tilhørende rett-til-bruk eiendeler til et beløp som tilsvarer leieforpliktelsen, i henhold til den modifiserte retrospektive metode. Sammenligningstall er ikke endret. Transaksjonskostnader inkluderes ikke.

12. Tilknyttede selskaper

	Eierandel	Kostpris 31.12.2019	Bal.ført verdi 31.12.2019	Kostpris 31.12.2018	Bal.ført verdi 31.12.2018
Tilknyttede selskaper	33,30 %	1.800.000	1.800.000	1.800.000	1.800.000

13. Finansielle eiendeler og forpliktelser

Virkelig verdi

Finansielle eiendeler og forpliktelser som innregnes til virkelig verdi har balanseført verdi lik den verdi den enkelte eiendel/forpliktelse kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle instrumenter og i hvilken grad de handles i aktive markeder. Instrumenter klassifiseres i sin helhet i en av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelsen av instrumentene.

Nedenfor redegjøres for de ulike verdsettelsesnivåene og hvilke finansielle eiendeler/forpliktelser som inngår på hvilke nivåer.

Kvoterte priser i aktive markeder

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendel/forpliktelses virkelige verdi. En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på kvoterte priser i aktive markeder dersom virkelig verdi er fastsatt basert på priser som er enkelt og regelmessig tilgjengelige og representerer faktiske og regelmessig forekommende markedstransaksjoner på armlengdes avstand. Finansielle eiendeler/forpliktelser som verdsettes basert på kvoterte priser i aktive markeder klassifiseres som nivå én i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert som nivå én i verdsettelseshierarkiet:

- Børsnoterte aksjer
- Stats- og statsgaranterte obligasjoner/verdipapirer med fast avkastning
- Børsnoterte fond (ETF)
- Valutaterminer, aksjeopsjoner, fremtidige renteavtaler og valutaswapper hvis virkelige verdi er derivert fra verdien av underliggende instrumenter. Derivatene i disse kategoriene verdsettes ved hjelp av allment brukte verdsettelsesmetoder for derivater (opsjonspringsmodeller etc.).
- Aksjefond, obligasjonsfond, hedgefond og kombinasjonsfond hvis virkelige verdi er bestemt å bakgrunn av verdien av instrumentene som fondene har investert i.
- Børsnoterte ansvarlige lån

Verdsettelse basert på observerbare markedssdata

Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi av finansielle eiendeler/forpliktelser fortrinnsvis ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedssdata.

En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på observerbare markedssdata dersom virkelig verdi er fastsatt med referanse til priser som ikke er kvoterte, men som er observerbare enten direkte (som priser) eller indirekte (derivert fra priser).

Følgende finansielle eiendeler/forpliktelser er klassifisert som nivå to i verdsettelseshierarkiet:

- Sertifikater, obligasjoner og indeksobligasjoner som ikke er noterte, eller som er noterte, men hvor det ikke forekommer regelmessige transaksjoner. De unoterte instrumentene i disse kategoriene verdsettes basert på observerbare rentekurver og estimert kredittspread der hvor det er aktuelt.
- Rentebærende forpliktelser (bankdrift) målt til virkelig verdi. De rentebærende forpliktelsene verdsettes basert på observerbare rentekurver.
- Eiendomsfond. Eiendomsfondene verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier fra fondsforvaltere. På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering.

Verdsettelse basert på ikke-observerbare markedssdata

Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedssdata er tilgjengelige, verdsettes finansielle eiendeler/forpliktelser ved hjelp av verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedssdata.

En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på ikke-observerbare markedssdata dersom virkelig verdi er fastsatt uten å være basert på kvoterte priser i aktive markeder, og heller ikke er basert på observerbare markedssdata. Finansielle eiendeler/forpliktelser som er verdsatt basert på ikke-observerbare markedssdata er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet:

- Unoterte private equity-investeringer (PE) og lokale eiendomsinvesteringer.
- PE-investeringene som ikke er organisert som fond verdsettes ved hjelp av kontantstrømsanalyser, prismultipler og nylige markedstransaksjoner. PE-investeringene som er organisert som fond verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier (Net Asset Value) fra fondsforvaltere i henhold til IPEV-retningslinjer (International Private Equity and venture capital Valuation) fastsatt av Equity Venture Capital Association. NAV-verdiene fastsettes av fondsforvaltere ved hjelp av den/de verdsettelsesmetoder i IPEV-retningslinjene som anses som best egnet til å estimere virkelig verdi, gitt de faktiske omstendigheter, for hver underliggende investering. På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering. NAV-verdiene justeres deretter for objektive hendelser i de enkelte fond siden forrige rapporteringsdato. Den typiske objektive hendelse er utvikling i verdi på underliggende børsnoterte selskaper siden siste rapportering fra fondet.
- Varig Forsikring Surnadal egne utlån

Verdsettelsesprosess finansielle eiendeler klassifisert som nivå tre

Investeringsansvarlig i samråd med daglig leder fastsetter hvilke verdsettelsesmodeller som skal benyttes ved verdsettelse av finansielle eiendeler klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet. Evaluering av modellene gjøres ved behov. Investeringenenes virkelige verdier og resultater samt overholdelse av fastsatte rammer rapporteres ukentlig til daglig leder samt månedlig til styret.

Sensitivitet finansielle eiendeler nivå tre

Sensitivitetsanalysen for finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedssdata viser resultateffekten av realistiske og plausible markedsutfall. Generelle markedsnedganger eller forverrede framtidsutsikter kan påvirke forventning om fremtidige kontantstrømmer eller anvendte multipler som igjen vil medføre at verdien reduseres. Et verdifall på ti prosent anses som et realistisk og plausibelt markedsutfall for både aksjer og andeler, samt rentebærende verdipapirer som inngår i nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

	Balanseført verdi 31.12.2019	Virkelig verdi 31.12.2019	Balanseført verdi 31.12.2018	Virkelig verdi 31.12.2018
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	41.803.377	41.803.377	37.343.370	37.343.370
Rentebærende verdipapirer	21.361.083	21.361.083	20.575.491	20.575.491
Fordringer				
Fordringer i forbindelse med direkte forretning og gjenforsikring	2.933.561	2.933.561	828.489	828.489
Andre fordringer	1.457.364	1.457.364	327.566	327.566
Kontanter og bankinnskudd	3.573.476	3.573.476	3.920.162	3.920.162
Sum finansielle eiendeler	71.128.860	71.128.860	62.995.078	62.995.078
Finansielle forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til amortisert kost				
Andre forpliktelser	5.192.897	5.192.897	4.740.460	4.740.460
Sum finansielle forpliktelser	5.192.897	5.192.897	4.740.460	4.740.460

Verdsettelseshierarki 2019	Nivå 1 Koterte priser i aktive markeder	Nivå 2 Verdsett teknikk basert på obs- markedssdata	Nivå 3 Verdsett teknikk basert på ikke obs- markedssdata	SUM
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler		30.614.494	12.988.883	43.603.377
Rentebærende verdipapirer		21.361.083		21.361.083

Verdsettelseshierarki 2018	Nivå 1 Koterte priser i aktive markeder	Nivå 2 Verdsett teknikk basert på obs. markedsdata	Nivå 3 Verdsett teknikk basert på ikke obs. markedsdata	SUM
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler		26.486.352	12.657.018	39.143.370
Rentebærende verdipapirer		20.575.491		20.575.491

Avstemming finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3) 31.12.2019

	Pr. 1.1.2019	Netto realisert/urealisert gevinst over resultatet	Kjøp	Salg	Oppgjør	Overføring til/fra nivå 3	Pr. 31.12.2019	Andel av netto realisert/ure- realisert gevinst over resultatet som relaterer seg til instrumenter som ennå ikke pr. 31.12.2019
Aksjer og andeler	12.657.018	(302.928)	987.874	(353.081)			12.988.883	
Sum	12.657.018	(302.928)	987.874	(353.081)	-	-	12.988.883	-

Avstemming finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3) 31.12.2018

	Pr. 1.1.2018	Netto realisert/urealisert gevinst over resultatet	Kjøp	Salg	Oppgjør	Overføring til/fra nivå 3	Pr. 31.12.2018	Andel av netto realisert/ure- realisert gevinst over resultatet som relaterer seg til instrumenter som ennå ikke pr. 31.12.2018
Aksjer og andeler	12.119.832	650.826	794.628	(908.266)	278.903		12.657.018	
Sum	12.119.832	650.826	794.628	(908.266)	278.903	-	12.657.018	-

14. Aksjer og andeler

Classified: Internal

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
0870Q837868B4579B9E414026BDD012A

Andre norske aksjer	Organisasjon s- nummer	Markeds verdi
BK Forum AS	919 864 222	10.000
Pareto PE II AS	991 478 523	16.134
Sum andre norske aksjer		26.134

Norske aksjefond	Organisasjon s- nummer	Markeds verdi
Pareto Investment Fund A	977 287 677	1.141.359
KLP AksjeGlobal Indeks II	987 570 199	1.342.884
Nordea Norge Verdi	977 464 811	1.442.575
KLP AksjeNorge Indeks	988 425 958	2.690.359
Sum norske aksjefond		6.617.177

Utenlandske aksjefond	Markeds verdi
Aberdeen Emerging Markets Eq	721.061
Vantobel Emerging Markets Eq	770.138
FF-Viking Glo Inv USD Note II	3.922.797
FF-AKO Long/Short NOK Note Kon	4.027.478
Global Equities B NOK (Sikret)	6.385.455
Private Equity 2014-2015 A NOK	1.103.734
Private Equity 2015-2016 A NOK	947.691
Global Equities A NOK (Usikret)	6.724.985
Arctic Norwegian Equities D	1.445.403
Private Equity 2016-2017 A NOK	877.963
Private Equity 2017-2018 A NOK	459.567
Private Equity 2018-2019 A NOK	169.696
Sum utenlandske aksjefond	27.655.968

Grunnfondsbevis	Organisasjon s- nummer	Markeds verdi
Gr.f.bevis Surnadal Sparebank	937 900 031	182.112
Sum grunnfondsbevis		182.112

Private equity-investeringer	Organisasjon s- nummer	Markeds verdi
FO Private Equity 2012 & 2013 IS	979 912 986	418.461
FO HitecVision V (B) IS	979 912 986	496.344
FO Global Private Equity 2010 IS	979 912 986	730.730
FO Viking Venture III IS	979 912 986	232.330
FO Nordic Venture 2010 IS	979 912 986	1.057.154
FO Secondaries Direct III IS	979 912 986	423.313
FO Private Equity 2013 & 2014 IS	979 912 986	1.012.810
Aberdeen Eiendfond Norge I IS		1.394.291
Sum private equity-investeringer		5.765.433

Eiendomsfond	Organisasjon s- nummer	Markeds verdi
Aberdeen Eiendomsfond Norge I AS	997 592 816	14.083
Sum eiendomsfond		14.083

Utenlandske eiendomsfond	Markeds verdi
Real Estate Core+	1.642.470
Sum utenlandske eiendomsfond	1.642.470
Sum aksjer og andeler	41.803.377

Classified: Internal

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID
0870C937868B457969E414026BDD012A

15. Fordringer

Andre fordringer	2019	2018
Fordringer i forbindelse med kapitalforvaltning	2.516.495	336.896
Andre fordringer	417.065	491.593
Sum andre fordringer	2.933.561	828.489

16. Egenkapital

Opptjent egenkapital

Naturskadefond

Driftsresultat fra den obligatoriske naturskadeforsikringen skal reguleres mot naturskadekapitalen. Naturskadekapitalen er bunden kapital og kan bare benyttes til erstatninger etter naturskader i Norge. Med naturskade forstås skade som direkte skyldes naturulykke, så som skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd.

Garantiordningen

Avsetning til garantiordning er bunden kapital og skal gi sikkerhet for at forsikringstakerne etter direkte skadeforsikringsavtaler avsluttet i Norge mottar riktig oppfyllelse av forsikringskrav som følger av avtalen.

Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel

Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel består av avkastning på pensjonsmidler ut over renteinntekt samt gevinster/tap som oppstår ved endring av de aktuarielle forutsetninger som benyttes ved beregning av pensjonsforpliktelse.

Annen opptjent egenkapital

Annen opptjent egenkapital er kundenes balanseførte egenkapital som består av årets og tidligere års resultat og inkluderer også avsetninger til pliktige fond (naturskadefond, garantiordning). Andel av årets overskudd som ikke utbetales som utbytte tilføres annen opptjent egenkapital. Ved underskudd blir opptjent egenkapital redusert

17. Betingede forpliktelser

	2019	2018
Garantier og kommittert kapital	8.489.726	7.582.258
Brutto garantier	11.678.483	10.738.951
Kommittert kapital, ikke innbetalt	3.188.757	3.156.692

18. Hendelser etter balansedagen

Det har ikke oppstått vesentlige hendelser etter balansedagen.

Classified: Internal

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
0870C937866B4579B9E414026BDDD12A

Regnskap med noter.pdf

Signers:

Name	Method	Date
Sæter, Stig	BANKID_MOBILE	2020-03-26 11:21 GMT+1
Larsen, Ellbjørg Haugen	BANKID_MOBILE	2020-03-26 11:25 GMT+1
Moen, Sivert	BANKID_MOBILE	2020-03-26 11:42 GMT+1
Edvardsen, Bente Krangnes	BANKID_MOBILE	2020-03-26 11:43 GMT+1
Melkild, Ivar	BANKID	2020-03-26 11:53 GMT+1
Berset, Iren Krangnes	BANKID_MOBILE	2020-03-26 12:13 GMT+1

This document package contains:

- Front page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
0870C937866B4579B9E414026BDDD12A

Til generalforsamlingen i Varig Forsikring Surnadal

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Varig Forsikring Surnadals årsregnskap som viser et overskudd på kr 7 918 081. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2019, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god

NORDMØRE REVISJON AS

Revisorregisteret / Foretaksregisteret NO 961 225 930 MVA

Autorisert regnskapsførerselskap

Storgt. 34, 6508 Kristiansund tlf: 715 715 00 faks: 715 715 01

E-post: kristiansund@nordmore-revisjon.no

regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god regnskapsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:

<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Kristiansund, 31. mars 2020

Nordmøre Revisjon AS

Toril Ulfsnes
Registrert revisor
(elektronisk signatur)

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Toril Ulfesnes

Partner

På vegne av: Nordmøre Revisjon AS

Serienummer: 9578-5995-4-403756

IP: 46.227.xxx.xxx

2020-04-01 10:59:37Z

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>**. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - **<https://penneo.com/validate>**